

Depåhandlingar Privatperson

Strivo AB
7101 | 18 oktober 2018

Innehåll

Hej och varmt välkommen som kund hos Strivo AB (Strivo). Innan du blir kund så är det en del blanketter och avtal som skall fyllas i samt information som du skall ta del av.

- s. 3 Depåavtal
Fylls i och skrivs under. Obligatorisk för alla.
- s. 6 Kundkännedom
Strivo är enligt lag skyldig att ställa bakgrundfrågor innan kundrelation inleds. Obligatorisk för alla. Fylls i och skrivs under.

Information som kund behåller

- s. 7 Allmänna bestämmelser för depå.
- s. 14 Riktlinjer för utförande av order.
- s. 16 Information om egenskaper och risker för finansiella instrument
- s. 22 Allmänna villkor för handel
- s. 25 Information om Strivo

Glöm inte att bifoga vidimerad och daterad ID-kopia på firmatecknare.

Kund 1

Depån innehas av fler personer, se även nästa sida

För- och efternamn/Firma		Personnr/Org.nr/Samordningsnr	
Adress		Telefon	Land (skatterättslig hemvist)
Postnr	Ort	E-post	
Utdelningsadress (om annan adress än ovan)		☐ Kunden samtycker till att få information via e-post till ovan angiven e-postadress	

Kontouppgifter (Fylls i av kund, obligatorisk uppgift)

Clearing- och bankkontonummer för framtida utbetalningar	Bank
--	------

Behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter sker i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR, EU 2016/679). Förordningen syftar till att skydda den enskildes integritet. Strivo ("Bolaget") som är personuppgiftsansvarig, är därför skyldig att behandla dina personuppgifter enligt förordningens regler. I huvudsak består Bolagets verksamhet av att producera och distribuera finansiella produkter. Det innebär att det är Bolaget som fullgör alla tjänster i samband med emission och ingår avtal med och agerar motpart i förhållande till banker och förmedlarbolag. Verksamheten omfattar även att tillhandahålla andra tjänster såsom depåer, ISK-konton, fondhandel etc. De personuppgifter som Bolaget behandlar sker därför inom ramen för avtalsförhållanden samt för att kunna uppfylla gällande lagstiftning exempelvis beträffande lag om värdepappersmarknaden och för att kunna hantera och bemöta ev. kundklagomål. Enligt förordningen har varje registrerad individ rätt att få information om och rättelse av de personuppgifter som registrerats. Sådan begäran framställs skriftligen till: Strivo AB, Att: Strivos dataskyddsombud, Stora Badhusgatan 18-20, 411 21 Göteborg alternativt dataskyddsombud@strivo.se. Ytterligare information om personuppgiftshantering finns på Bolagets hemsida; www.strivo.se.

Fullmakt – ombud / rådgivare

Härmed ger jag nedan angivna Ombud fullmakt att för min räkning till Bolaget vidarebefordra köp- och säljorder i finansiella instrument. Vidare ger jag nedan angivna Ombud samt nedan angivna Rådgivare fullmakt var för sig att erhålla uppgift om min kontoställning och mitt depåinnehav hos Bolaget. Fullmakten gäller tills den skriftligen återkallas av mig.

Ombud (Värdepappersbolag)	Org.nr	Anknutet ombud/Rådgivare
---------------------------	--------	--------------------------

LEI-kod (Legal Entity Identifier)

Juridiska personer behöver en s.k. Legal Entity Identifier-kod (LEI-kod) för att kunna handla med finansiella instrument, t.ex. aktier.

LEI-kod

Underskrift

Härmed intygas att jag har tagit del av, och godkänner, avtalets villkor (se Avtalsvillkor)

Underskrift	Underskrift Strivo AB		
Namnförtydligande	Ort och datum	Namnförtydligande Strivo AB	Ort och datum

Fylls i av Strivo

Clearing- och bankkontonummer	Ankom
-------------------------------	-------

Kund 2, om depån innehas av flera personer (se även föregående sida)

För- och efternamn/Firma		Personnr/Org.nr/Samordningsnr	
Adress		Telefon	Land (skatterättslig hemvist)
Postnr	Ort	E-post	
Utdelningsadress (om annan adress än ovan)		☐ Kunden samtycker till att få information via e-post till ovan angiven e-postadress	

Kund 3, om depån innehas av flera personer (se även föregående sida)

För- och efternamn/Firma		Personnr/Org.nr/Samordningsnr	
Adress		Telefon	Land (skatterättslig hemvist)
Postnr	Ort	E-post	
Utdelningsadress (om annan adress än ovan)		☐ Kunden samtycker till att få information via e-post till ovan angiven e-postadress	

Ägandefördelning (när depån innehas av flera personer)

Depåhavarna har lika stor andel i depån om inte annat anges nedan (anges i hela procent)

Kund 1	Andel i procent	Kund 2	Andel i procent	Kund 3	Andel i procent

Ställföreträdare

Förälder
 Förmyndare utsedd av myndighet
 Förvaltare utsedd av myndighet
 God man
 Särskild förvaltare

Härmed intygas att jag har tagit del av, och godkänner, avtalets villkor (se Avtalsvillkor)

Personnr/Org.nr/Samordningsnr	För- och efternamn/Firma (fullständigt namn)	
Postadress/Postnummer/Ort	Telefon dagtid (även riktnummer)	Telefon kvällstid (även riktnummer)
Ort och datum	Underskrift/Namnförtydligande	Överförmyndarspär ☐ Ja ☐ Nej

Särskilda villkor

Avtalsvillkor

1. Avtal

Mellan undertecknad(e) innehavare av Depå (Kund) och Strivo AB ("Bolaget" eller "Instituttet") träffas avtal om Depå för Kunden hos Bolaget enligt villkoren i detta avtal samt enligt vid var tid gällande ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, ALLMÄNNA VILLKOR FÖR HANDEL MED FINANSIELLA INSTRUMENT, PRISLISTA och Bolagets Riktlinjer för bästa utförande av order, vilka bestämmelser, villkor och riktlinjer, de nu gällande, Kunden tagit del av och godkänt. Kunden bekräftar vidare att han/hon tagit del av Bolagets INFORMATION OM STRIVO. Kunden godkänner också att Bolaget får utföra Kundens order utanför reglerad marknad eller en handelsplattform. Detta avtal är ingånget först när Kunden undertecknat /godkänt detsamma, och Bolaget, efter prövning, öppnat Depå för Kundens räkning.

2. Avtal för flera gemensamt

Då två eller flera personer gemensamt ingått detta avtal med Bolaget äger – om ej annat skriftligen överenskommit – envar av dem i alla avseenden företräda samtliga övriga personer gentemot Bolaget. De är solidariskt ansvariga gentemot Bolaget. De benämnes herefter gemensamt Kunden.

3. Fullmakt för bolaget

Kunden befullmäktigar härmed Bolaget att självt eller genom den som Bolaget utser för Kundens räkning teckna transport av aktier, obligationer och andra värdepapper och att företräda Kunden vid förvärv/avyttring av värdepapper samt att mottaga och kvittera värdepapper och kontanter.

4. Skatterättslig hemvist

Kunden ska själv förvissa sig om sin skatterättsliga hemvist. För fysisk person är det normalt det land/stat vars lag anger skattskyldighet på grund av huvudsaklig vistelse, bosättning eller liknande omständighet. För juridisk person avses normalt det land där den juridiska personen är registrerad eller där företaget/styrelsen har sitt säte.

5. Försäkran

Kunden försäkras härmed att här lämna uppgifter av betydelse för beskattning, tillämpning av lagregler om uppgiftsskyldighet m.m. är riktiga och förbinder sig att utan dröjsmål till Bolaget skriftligen anmäla förändringar i detta avseende t ex flyttning utomlands samt ändringar av namn, telefonnummer och adressuppgifter enligt ovan och omstående sida.

6. Pantförskrivning

Till säkerhet för samtliga Kundens nuvarande och blivande förpliktelser gentemot Bolaget enligt detta avtal eller eljest uppkomna i samband med Kundens transaktioner med värdepapper pantförskriver Kunden härmed till Bolaget dels samtliga de värdepapper som vid var tid finns eller är förtecknade i denna och annan Kundens depå hos Bolaget – även innefattande i depå förtecknade värdepapper som är registrerade i Kundens namn i kontobaserat system (såsom på Vp-konto hos Euroclear Sweden AB) – dels samtliga de Kundens värdepapper som eljest överförts eller överlämnats till eller förvärvats genom Bolaget samt dels samtliga medel som vid var tid finns på detta och annat Kundens konto hos Bolaget även innefattande medel som Bolaget för Kundens räkning enligt lagen (1914:181) om redovisningsmedel håller på räkning i bank eller på annat sätt håller avskilt). Kunden får inte – utan Bolagets samtycke i varje särskilt fall – till annan än Bolaget pantförskriva eller i övrigt förfoga över i detta avtal pantsatta värdepapper eller pantsatta medel. Härutöver gäller för pantförskrivning vad som sägs i ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, avsnitt D. PANT. Vid transaktioner med derivatinstrument ska Kunden ställa säkerhet i enlighet med Bolagets vid var tid gällande regler härom. Kunden uppmärksammas på att Bolaget säkerhetskrav kan vara strängare än dem som uppställs av de marknadsplatser där Bolaget erbjuder handel.

7. Elektronisk kommunikation och avräkningsnotor

Bolaget tillhandahåller information, t.ex. avräkningsnotor och villkorsändringar, till Kunden via Kundens personliga del av Bolagets webbplats, www.strivo.se, när Bolaget bedömer att detta är lämpligt.

8. Reklamation och hävning

Kunden ska påtala eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota eller kontoutdrag/transaktionssammandrag från Depå eller som Bolaget tillhandahållit via Internet eller att avräkningsnota uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande enligt ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, Kunden ska omgående underrätta Bolaget om detta (reklamation). Om Kunden vill begära hävning av ett köp eller säljuppdrag ska detta uttryckligen och omgående framföras till Bolaget. Om reklamation eller begäran om hävning inte lämnas omgående förlorar Kunden rätten att begära ersättning, häva uppdraget eller kräva andra åtgärder från Bolagets sida.

9. Villkorsändring

Beträffande ändring av dessa villkor se ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR DEPÅ, punkt G.10.

10. Avgiftuttag, andelsdragning och minsta innehav i fonder

Avgifter, t.ex. rådgivningsarvoden och depå- och administrationsavgifter, samt eventuell skatt tas ut genom att Bolaget tar i anspråk likvida medel eller värdepapper i Depån. Om likvida medel i Depån vid dragningstillfället inte täcker beloppet som ska dras, kommer beloppet att tas ut genom att fondandelar automatiskt inlöses (courtagefritt) från de fonder, som enligt Bolagets definition, är de mest likvida/avyttringsbara fonderna i Depån, s.k. "andelsdragning". Det sammanlagda värdet av antalet fondandelar som inlöses vid varje tidpunkt ska i möjligaste mån motsvara det aktuella belopp i svenska kronor som ska dras ur Depån, avrundat till närmast hela tusental. Innehavet i fonder, som vid varje tidpunkt ska finnas i Depån, får aldrig understiga två (2) procent av Depåns totala marknadsvärde vid samma tidpunkt. Med fonder avses här sådana dagligt handlade värdepappersfonder som är angivna i Bolagets aktuella Fondlista på www.strivo.se. Andelsdragning får, förutom för vid ovan nämnda avgifter, även nyttjas av Bolaget om kunden beordrat köp i värdepapper där likvid inte inkommit eller finns tillgängligt i depån på likviddagen Om fondinnehavet understiger två (2) procent av Depåns totala värde ska Kunden omgående göra en tilläggsinbetalning till Depån. Minsta belopp för en tilläggsinbetalning är för närvarande tio tusen (10 000) kronor. Om Bolaget inte har mottagit en sådan tilläggsinbetalning inom två (2) månader, eller om fondinnehavet sjunker till en (1) procent av Depåns totala marknadsvärde har Bolaget rätt att avyttra erforderligt antal poster i andra värdepapper, t.ex. strukturerade produkter. En sådan avyttring av andra värdepapper kan komma att medföra ytterligare kostnader för Kunden, t.ex. återköpsavgifter, courtage, eller andra liknande avgifter.

Kundkännedom privatperson

Enligt Lag (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism är vi skyldiga att ställa en del frågor innan affärsförbindelsen får inledas.

Kund

För- och efternamn	Personr/samordningsnr	E-post
Adress	Postnr	Ort
Telefon		

Skatterättslig hemvist

Är du skatteskyldig i USA? Ja Nej
Annan skatterättslig hemvist än Sverige eller USA. Ange land:

Person i politisk ställning

Är du, eller har du varit, en person i politiskt utsatt ställning eller dennes närstående/medarbetare? (exempel på PEP är nationell och internationell minister, styrelseledamot i statligt bolag, parlamentsledamot, ambassadör, domare i högre instans, ledande tjänst/position i internationell organisation, högre officerare)
 Ja och jag fyller i blanketten "Person i politiskt utsatt ställning". Nej

Syfte med affärsförbindelsen

Vad är syftet med ditt eller företagets sparande/placering?
 Pension Privat konsumtion Ekonomisk trygghet Till närstående Jag är förmånstagare Sparande placering
 Värdetillväxt Annat, beskriv:

Affärsförbindelsens art (hur affärsförbindelsen kommer att se ut)

- För vems räkning handlar du?
 För din egen eller för av dig helägt bolag För någon annan genom fullmakt
 Annat, beskriv:
- Varifrån kommer de pengar du placerar? Fler kryss kan förekomma.
 Sparande/placering Lön Fastighetsförsäljning Arv Pension Investeringar Företagsförsäljning
 Intäkter från företaget jag representerar Annat, beskriv:
- Vilken anställningsform har du?
 Tillsviadareanställd Visstidsanställd Arbetsökande Pensionerad Student
 Egen företagare Annan, beskriv:
- Hur stor är din nettoinkomst per månad? Ange belopp.
 0 - 15 000 kr 15 000 - 30 000 kr 30 000 - 50 000 kr 50 000 -100 000 kr >100 000 kr
- Ungefärlig storlek på tillgångar som avses föras in i affärsförbindelsen totalt?
 0-500 tkr 500-1000 tkr 1-5 msek >5 msek
- Hur mycket har du idag totalt sparat/placerat i värdepapper och pengar?
SEK
- Från vilken bank eller institut kommer du generellt göra överföringar?
 Svensk bank/annat institut Utländsk bank/annat institut Svenskt försäkringsbolag Utländskt försäkringsbolag
 Pension Från min arbetsgivare Jag är förmånstagare och har erhållit depån genom arv
 Annat, beskriv:

Underskrift

Jag intygar att ovan givna uppgifter stämmer.

Underskrift		
Namnförtydligande	Ort och datum	Signatur Back Office

Definitioner

I depå-/kontoavtalet samt i dessa bestämmelser förstås med

a) värdepapper dels finansiellt instrument såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. 1) överlåtbara värdepapper som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, 2) penningmarknadsinstrument, 3) fondandelar och 4) finansiella derivatinstrument,

dels värdehandling, varmed avses handling som inte kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, dvs. 1) aktie eller enkelt skuldebrev som enligt definitionen ovan inte är finansiellt instrument 2) borgensförbindelse, 3) gåvobrev, 4) pantbrev eller liknande handling.

b) avräkningsnota besked om att en order/ett affärsuppdrag har utförts.

c) reglerad marknad såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt system inom EES som sammanför eller möjliggör sammanförande av ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – regelmässigt, inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler – så att detta leder till avslut.

d) marknadsplats en reglerad marknad eller en handelsplattform (MTF).

e) handelsplats en marknadsplats, en systematisk internhandlare eller en marknadsгарant inom EES eller en annan person som tillhandahåller likviditet inom EES eller enhet som motsvarar någon av de föregående utanför EES.

f) handelsplattform (MTF) såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. ett multilateralt handelssystem inom EES som drivs av ett värdepappersinstitut eller börs som sammanför ett flertal köp- och säljintressen i finansiella instrument från tredje man – inom systemet och i enlighet med icke skönsmässiga regler så att detta leder till avslut.

g) systematisk internhandlare, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. värdepappersinstitut som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform.

h) förvaring av värdepapper, såväl förvaring av fysiska värdepapper som sådant förvar av dematerialiserade värdepapper som uppkommer genom registrering i depå.

i) depåförande institut, värdepappersinstitut som på uppdrag av institutet eller annat depåförande institut förvarar värdepapper i depå för kundens räkning.

j) värdepappersinstitut, såsom definierat i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, dvs. värdepappersbolag, svenska kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som driver värdepappersrörelse från filial, samt utländska företag med tillstånd att bedriva verksamhet som motsvarar värdepappersrörelse.

k) central värdepappersförvarare, såsom definierat i lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, dvs. svenskt aktiebolag som enligt 2 kap. samma lag har tillstånd att kontoföra finansiella instrument i avstämningsregister.

l) bankdag, dag i Sverige som inte är söndag eller allmän helgdag eller som vid betalning av skuldebrev är likställd med allmän helgdag (sådana likställda dagar är n lördag, midsommarafon, julafton samt nyårsafon).

A. Förvaring i depå m m

A.1 Förvaring hos institutet

A.1.1 Institutet ska i depån registrera sådant värdepapper som

mottagits av institutet för förvaring m m i depå. Mottagna värdepapper förvaras av institutet för kundens räkning.

Institutet får såsom förvaltare låta registrera mottagna värdepapper i eget namn hos central värdepappersförvarare, t ex Euroclear Sweden AB eller den som i utlandet fullgör motsvarande registreringsåtgärd avseende instrumentet. Därvid får kundens finansiella instrument registreras tillsammans med andra ägares finansiella instrument av samma slag.

Enligt dessa bestämmelser ska finansiellt instrument i kontobaserat system hos central värdepappersförvarare eller motsvarande anses ha mottagits när institutet erhållit rätt att registrera eller låta registrera uppgifter avseende instrument i sådant system. Övriga värdepapper anses ha mottagits när de överlämnats till institutet.

A.1.2 Institutet förbehåller sig rätten att pröva mottagandet av visst värdepapper, se även punkt G.5. Om kunden har flera depåer hos institutet och kunden inte instruerat institutet om i vilken depå visst värdepapper ska registreras, får institutet självt bestämma i vilken depå registreringen ska ske.

A.1.3 Institutet utför ingen äkthetskontroll av kundens värdepapper.

A.1.4 Institutet förbehåller sig skälig tid för registrering, överföring och utlämnande av värdepapper.

A.1.5 Institutet får avregistrera värdepapper från kundens depå när den som gett ut värdepapperet försatts i konkurs eller värdepapperet av annat skäl förlorat sitt värde. Om det är praktiskt möjligt och lämpligt ska institutet, bl.a. med beaktande av kundens intresse, i sådant fall försöka registrera värdepapperet i kundens namn.

A.2 Förvaring hos depåförande institut

A.2.1 Institutet får förvara kundens värdepapper hos depåförande institut. Depåförande institut kan i sin tur anlita annat depåförande institut för förvaring av kundens värdepapper.

A.2.2 Depåförande institut utses av institutet efter eget val, med iakttagande av de skyldigheter som åligger institutet enligt lag och föreskrifter. Vid förvar hos depåförande institut i utlandet (inom eller utanför EES) omfattas kundens värdepapper av tillämplig nationell lag, vilket kan innebära att kundens rättigheter avseende dessa värdepapper kan variera jämfört med vad som skulle gälla vid en förvaring i Sverige.

A.2.3 Förvaring hos depåförande institut sker normalt i institutets namn för kundens räkning. I sådant fall får kundens värdepapper registreras tillsammans med andra ägares värdepapper, exempelvis på samlingskonto. Institutet får även uppdra åt ett depåförande institut att i institutets ställe låta sig registreras för kundens värdepapper.

I särskilda fall får institutet även låta kundens värdepapper ingå i ett för flera ägare gemensamt dokument.

A.2.4 Vid förvaring av kundens värdepapper på samlingskonto hos depåförande institut följer kundens rättigheter av tillämplig nationell lagstiftning. Huruvida kunden har en sakrättsligt skyddad separationsrätt i händelse av att institutet eller depåförande institut skulle försättas i konkurs eller drabbas av annan åtgärd med motsvarande rättsverkningar kan variera och är beroende av tillämplig nationell lag.

I Sverige föreligger sakrättsligt skyddad separationsrätt under förutsättning att värdepappren hålls avskilda från det depåförande institutets eller institutets egna värdepapper. Vid förvaring hos depåförande institut i utlandet kan det också, till följd av tillämplig utländsk lag, vara omöjligt att identifiera kundens värdepapper separat från det depåförande institutets eller institutets egna värdepapper. I sådant fall finns en risk att kundens värdepapper vid en konkurssituation eller annan åtgärd med motsvarande rättsver-

kingar skulle kunna komma att anses ingå i det depåförande institutets eller institutets tillgångar.

A.2.5 Depåförande institut kan ha säkerhet i eller kvittningsrätt avseende kundens värdepapper och till dem kopplade fordringar.

B. Institutets åtaganden avseende värdepapper

B.1 Allmänt

B.1.1 Institutet åtar sig att för Kundens räkning vidta under punkterna B.2 – B.4 nedan angivna åtgärder beträffande mottagna värdepapper.

B.1.2 Åtagandena inträder – om inte annat anges nedan eller särskilt överenskommit – för svenska finansiella instrument registrerade hos central värdepappersförvarare fr. o. m. den femte, och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument fr. o. m. den femtonde, bankdagen efter det att värdepappren mottagits av Institutet. Institutet är således ej skyldigt att bevaka frister som löper ut dessförinnan.

B.1.3 Institutet vidtar nedan angivna åtgärder under förutsättning att Institutet i god tid fått fullgod information om den omständighet som föranleder åtgärden genom meddelande från Kunden, depåförande institut, emittent, Euroclear Sweden eller annan central värdepappersförvarare.

B.1.4 För distribution av årsredovisningar, delårsrapporter, prospekt och annan information ansvarar emittenten. Om Kunden i Depåavtalet markerat att årsredovisningar m.m. önskas från Euroclear Sweden-registrerad emittent i vilken Kunden innehar värdepapper förtecknade i Depån, lämnar Institutet på emittentens begäran, via Euroclear Sweden, Kundens namn- och adressuppgifter. Emittenten distribuerar normalt årsredovisningar, delårsrapporter och liknande. Prospekt och annan information om erbjudanden distribueras normalt inte. När Institutet har erhållit information om erbjudandet tillställs Kunden istället en sammanfattning av erbjudandet. Kunden får samtidigt en anvisning om var mer information om erbjudandet finns att tillgå. Kunden uppmärksammas på att information om företagsändelser (t.ex. emissioner, inlösen och återköp) kan komma att endast tillställas Kunden via Institutets webbplats i inloggat läge eller via mejl. Vid investering i fondandelar godkänner Kunden att fondfaktablad tillhandhålls via Institutets webbplats i inloggat läge.

B.1.5 Institutet får helt eller delvis underlåta att vidta en åtgärd, om det på till Depån anslutet Konto inte finns erforderliga medel för åtgärden eller om Institutet inte förses med de uppgifter som krävs för åtgärden.

B.1.6 Institutet får på eget initiativ och efter egen bedömning i varje enskilt fall, oavsett vad som anges i punkt B.2 och B.3 nedan, för Kundens räkning vidta eller underlåta att vidta åtgärd som anges i nämnda punkter om Institutet särskilt angivit detta i meddelande om åtgärden till Kunden och denne inte lämnat instruktion om annat inom den svarstid som angetts i meddelandet. Kunden är bunden av åtgärd som Institutet sålunda vidtagit eller underlåtit att vidta på samma sätt som om Kunden själv givit uppdrag om åtgärden.

B.1.8 Vid Institutets försäljning av rätter enligt nedan får försäljning ske gemensamt för flera kunder och i tillämpliga fall i enlighet med Institutets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order. Likviden skall därvid fördelas proportionellt mellan kunderna.

B.1.9 Om Kunden enligt tillämplig lag eller reglerna för en emission eller ett erbjudande inte har rätt att utnyttja företrädesrätter, som tillkommit Kunden till följd av dennes innehav av visst finansiellt instrument, får Institutet sälja dessa företrädesrätter.

B.2 Svenska finansiella instrument

B.2.1 Beträffande svenska finansiella instrument omfattar Institu-

tets åtagande – med den eventuella avvikelse som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – följande åtgärder. Med svenska finansiella instrument avses i denna punkt B.2 finansiella instrument som är utgivna av emittenter med säte i Sverige och som är kontoförda i enlighet med lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument samt handlas på svensk marknadsplats.

B.2.2 Beträffande aktier åtar sig Institutet att

a) motta respektive lyfta utdelning. Om Kunden har rätt att välja mellan utdelning i kontanter eller i annan form, får Institutet välja utdelning i form av kontanter om Kunden inte uttryckligen instruerat om annat;

b) vid nyemission avseende aktier upptagna till handel på reglerad marknad i vilka kunden har företrädesrätt, underrätta kunden härom samt biträda kunden med önskade åtgärder i samband därmed. Om instruktion om annat inte lämnats senast tre bankdagar före sista dagen för handel med teckningsrätten ska Institutet - om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse, - sälja teckningsrätt som inte utnyttjats;

c) vid nyemission avseende övriga aktier i vilka kunden har företrädesrätt, underrätta kunden härom samt biträda kunden med önskade åtgärder i samband därmed. Om instruktion om annat inte lämnats senast tre bankdagar före sista dagen för handel med teckningsrätten ska Institutet - om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse, - sälja teckningsrätt som inte utnyttjats;

d) vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till kunden från emittenten (inlösen/återköp) eller annan (uppköp) och som Institutet erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3, underrätta kunden om och efter särskilt uppdrag från kunden biträda denne med önskade åtgärder. (Se också B.2.5.) Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till kunden;

e) vid fondemission av aktier upptagna till handel på reglerad marknad dels underrätta kunden därom, dels uttaga på Kunden belöpande nya aktier och fondaktierätter, dels om instruktion om annat inte lämnats senast tre bankdagar före sista dagen för handel med fondaktierätten – och om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt bl.a. med beaktande av Kundens intresse – sälja på Kunden belöpande fondaktierätter;

f) vid fondemission av övriga aktier som omfattas av denna punkt B.2 underrätta kunden därom, dels uttaga på Kunden belöpande nya aktier och fondaktierätter, dels om instruktion om annat inte lämnats senast tre bankdagar före sista dagen för handel med fondaktierätten – och om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt bl.a. med beaktande av Kundens intresse – sälja på Kunden belöpande fondaktierätter;

g) såvitt avser aktier i avstämningsbolag underrätta Kunden om begärd tvångsinlösen;

h) såvitt avser aktier i avstämningsbolag vid nedsättning av aktiekapitalet, inlösen eller likvidation motta respektive lyfta kapitalbelopp samt annat förfallet belopp;

i) på uppdrag av Kunden, under förutsättning att uppdraget är Institutet tillhanda senast tionde bankdagen före sista dag för införande i aktieboken för rätt att delta i bolagsstämma, ombesörja att hos central värdepappersförvarare förvaltarregistrerade aktier rösträttsregistreras i Kundens namn under förutsättning att sådan rösträttsregistrering kan ske enligt gängse rösträttsregistreringsrutin hos central värdepappersförvarare. Om Depån innehas av två eller flera gemensamt och det i uppdraget inte angetts i vems namn aktierna skall registreras sker rösträttsregistrering aktierna i den persons namn som Kunden angivit först i Depå-/kontoavtalet. Rösträttsregistrering sker inte av överskjutande aktier.

B.2.3 Beträffande teckningsoptioner åtar sig Institutet att i god tid underrätta Kunden om sista dag för aktieteckning och, efter särskilt uppdrag från Kunden, verkställa nyteckning av aktier. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med teckningsoptioner skall Institutet – om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt – försälja teckningsoption som inte utnyttjats.

B.2.4 Beträffande inköpsrätter åtar sig Institutet att i god tid underrätta Kunden om sista dag för köpanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, ombesörja köpanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inköpsrätten, skall Institutet – om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt – försälja inköpsrätt som inte utnyttjats.

B.2.5 Beträffande inlösenrätter åtar sig Institutet att i god tid underrätta Kunden om sista dag för inlösenanmälan och, efter särskilt uppdrag av Kunden, ombesörja inlösenanmälan. Om överenskommelse om annat inte träffats senast tre bankdagar före sista dag för handel med inlösenrätten, skall Institutet – om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt – försälja inlösenrätt som inte utnyttjats.

B.2.6 Beträffande svenska depåbevis avseende utländska aktier åtar sig Institutet att vidta motsvarande åtgärder som för svenska aktier enligt ovan om Institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt.

B.2.7 Beträffande skuldebrev och andra skuldförbindelser som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden åtar sig Institutet att

a) motta respektive lyfta ränta samt kapitalbelopp eller annat belopp som vid inlösen, utlottning eller uppsägning förfallit till betalning efter det att skuldförbindelsen mottagits;

b) beträffande premieobligationer dessutom lyfta vinst på premieobligation som enligt dragningslista utfallit vid dragning som skett efter det att premieobligation mottagits av Institutet samt underrätta Kunden om utbyte och biträda Kunden med önskade åtgärder med anledning därav;

c) beträffande konvertibler och andra konverteringsbara skuldförbindelser dessutom i god tid underrätta Kunden om sista konverteringsdag samt efter särskilt uppdrag av Kunden verkställa konvertering;

d) vid emission av skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden har företrädesrätt, för Kundens räkning teckna sådana skuldebrev/skuldförbindelser om inte annat överenskommit. Därvid skall gälla vad som angivits ovan i punkt B.2.2 b);

e) vid offentligt erbjudande om överlåtelse av finansiellt instrument riktat till Kunden från emittenten eller annan och som Institutet erhållit information om, på sätt som angetts ovan i punkt B.1.3, underrätta Kunden därom och efter särskilt uppdrag av Kunden biträda denne med önskade åtgärder i samband därmed. Motsvarande gäller vid offentligt erbjudande om förvärv av finansiellt instrument riktat till Kunden, samt

f) vid kallelse till fordringshavarmöte avseende skuldebrev/skuldförbindelser i vilka Kunden är innehavare och som Institutet erhållit information om, på sätt som angivits ovan i punkt B.1.3, underrätta Kunden därom och efter särskild överenskommelse med Kunden biträda denne i samband därmed.

B.2.8 Beträffande finansiella instrument, som inte omfattas av punkterna B.2.1-7 ovan, såsom optioner, terminer och fondandelar, omfattar Institutets åtagande att beträffande fondandelar lyfta utdelning samt i övrigt att vidta de åtgärder som Institutet åtagit sig i särskilt avtal med Kunden.

B.2.9 Beträffande andra finansiella instrument utgivna av emittent med säte i Sverige och upptagna till handel på en reglerad

marknad utanför Sverige gäller, i stället för vad som angetts ovan under B.2.1-8, vad som anges nedan under punkt B.3 beträffande utländska finansiella instrument.

B.3 Utländska finansiella instrument

B.3.1 Beträffande aktier och skuldförbindelser som inte omfattas av B.2 och som är upptagna till handel på en reglerad marknad inom EES eller på motsvarande marknad utanför EES, omfattar institutets åtagande – med den eventuella avvikelser som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – att vidta samma åtgärder som beträffande motsvarande svenska finansiella instrument – med undantag för de särskilda åtaganden beträffande konvertibler/andra konverteringsbara skuldförbindelser/skuldebrev som anges i punkt B.2.7 c) och d) – när institutet bedömer detta som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse.

Kunden uppmärksammas särskilt på att det för vissa utländska aktier registrerade hos central värdepappersförvarare eller utländsk motsvarighet kan råda, på grund av inskränkningar i dess åtaganden, begränsade möjligheter för aktieägare att utöva vissa rättigheter t.ex. att medverka vid bolagsstämma och att delta i emissioner samt att erhålla information därom.

B.3.2 Beträffande andra utländska finansiella instrument än de i föregående punkter angivna omfattar institutets åtagande endast att vidta de åtgärder institutet åtagit sig i särskilt avtal med kunden.

B.3.3 Kunden är införstådd med att kundens rättigheter avseende utländska finansiella instrument kan variera beroende på vilken jurisdiktion om dessa finansiella instrument omfattas av. Kunden är även införstådd med att institutet då åtgärd avser utländskt finansiellt instrument ofta kan komma att tillämpa andra tidsfrister gentemot kunden än dem som tillämpas i det land där åtgärd ska verkställas.

B.4 Svenska och utländska värdehandlingar

Beträffande svenska och utländska värdehandlingar omfattar institutets åtagande – med den eventuella avvikelser som kan följa av vad som sägs i punkt B.1.6 – att göra vad institutet åtagit sig i särskilt avtal med kunden.

C. Till depån anslutna konton, kredit och kontanta medel

C.1 Till depån är anslutet ett eller flera konton. Om överenskommelse inte träffas om annat förs ett anslutet konto i svenska kronor.

C.2 På anslutet konto får institutet sätta in pengar som utgör förskott för köpuppdrag eller likvid för säljuppdrag (eller motsvarande), avkastning på förvaldade värdepapper samt pengar som kunden i annat fall överlämnat till institutet eller som institutet tagit emot för kundens räkning och som har samband med depån, om inte kunden har angett institutet ett annat konto för insättningen.

C.3 Institutet får belasta anslutet konto med belopp som kunden beordrat eller godkänt samt för varje utlägg, kostnad eller förskottad skatt som har samband med kontot eller depån. Institutet får vidare belasta anslutet konto med belopp motsvarande dels utlägg, kostnad och arvode för uppdrag i övrigt, som institutet utfört åt kunden, dels likvid för annan förfallen obetald fordran som institutet vid var tid har gentemot kunden.

C.4 Medel i utländsk valuta som institutet betalar respektive tar emot för kundens räkning ska innan beloppet sätts in eller tas ut, växlas till svenska kronor enligt av institutet vid var tid tillämpade villkor. Detta gäller dock inte om kontot förs i den utländska valutatan.

C.5 Om kunden inte är omyndig eller innehåller i depån eller medlen på anslutet konto står under särskild förvaltning eller överförmyndares tillsyn kan kunden efter Institutets medgivande erhålla rätt till kredit. Rätten till kredit gäller – om Institutet inte

meddelar annat – upp till ett belopp som motsvarar det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton. Har kunden enligt särskilt avtal pantförskrivit i depån förtecknade värdepapper och/ eller tillgångar på anslutet konto även för andra förpliktelser än kundens kredit (t ex för handel med derivatinstrument) skall dock dessa förpliktelser, enligt de principer som Institutet vid var tid tillämpar, beaktas vid fastställandet av krediträttens omfattning. Kundens kredit enligt dessa bestämmelser gäller tills vidare, med rätt för Institutet att säga upp krediten till betalning med en månads uppsägningstid. Vid uppsägning av depåavtalet enligt punkt G.8 första eller tredje stycket nedan är emellertid – såvida inte kunden är konsument – krediten förfallen till betalning vid tidpunkten för depåavtalets upphörande.

C.6 Belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton beräknas av Institutet i enlighet med de regler som Institutet vid var tid tillämpar. Kunden kan från Institutet erhålla uppgift om dels det aktuella sammanlagda belåningsvärdet, dels aktuellt belåningsvärde för visst i depån förtecknat finansiellt instrument och dels belåningsvärdet respektive ställningen på anslutet konto. Det åvilar kunden att själv hålla sig underrättad om det vid var tid gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton samt att tillse att säkerhetsbrist (överbelåning) inte vid någon tidpunkt uppkommer, d.v.s. att – med beaktande även av andra förpliktelser för vilka nämnda tillgångar utgör säkerhet – krediten inte vid någon tidpunkt överstiger tillgångarnas sammanlagda belåningsvärde. Kunden kan inte i något avseende undgå ansvar för eventuellt uppkommen säkerhetsbrist under återopande av att denne av Institutet inte underrättats om det gällande sammanlagda belåningsvärdet av tillgångarna i depån och på anslutna konton eller om uppkommen säkerhetsbrist.

Om säkerhetsbrist ändock skulle uppkomma är kunden skyldig att omedelbart och utan anmodan till Institutet betala överskjutande skuldbelopp eller ställa tilläggsäkerhet i sådan utsträckning att säkerhetsbrist ej längre föreligger. Sker ej sådan betalning eller sådant ställande av tilläggsäkerhet är hela skulden på anslutet konto förfallen till omedelbar betalning. Om kunden är konsument gäller dock i sistnämnda fall i stället att Institutet äger försälja ställda säkerheter i sådan utsträckning att utnyttjad kredit inte längre överstiger den kredit som kunden har rätt till.

C.7 För kundens tillgodohavande på anslutet konto beräknas ränta efter den räntesats som institutet vid var tid tillämpar för tillgodohavande på konto av detta slag. För skuld på anslutet konto utgår ränta, ursprungligen efter den räntesats som anges på Institutets hemsida.

Ändring av räntesatserna får ske med omedelbar verkan i samband med kreditpolitiska beslut, ändring av institutets upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar för institutet. Ändring av räntesatserna av annan anledning får ske endast från och med den dag då institutet meddelat kunden om ränteändringen.

Om kunden är konsument gäller beträffande ränta för skuld på anslutet konto i stället för vad som i föregående stycke angetts att räntesatsen får ändras endast i den utsträckning det motiveras av kreditpolitiska beslut, ändring av institutets upplåningskostnader eller andra kostnadsökningar som institutet inte skäligen kunde förutse när depå-/kontoavtalet ingicks och att ändring av räntesatsen får ske från och med den dag då institutet meddelat kunden om ränteändringen.

Uppgifter om räntesatser kan erhållas hos institutet. Ränta på tillgodohavande räknas från och med dagen efter insättningen till dagen för uttag. Ränta på skuldbelopp utgår från dagen då skuld uppkommit till och med återbetalningsdagen.

Vid bedömning av om tillgodohavande respektive skuld finns på anslutna konton, bedöms varje konto för sig. Detta innebär t ex att ett anslutet konto kan komma att gottskrivas ränta samtidigt som

ett annat anslutet konto belastas med ränta.

C.8 Om kunden är i betalningsdröjsmål, har institutet rätt till dröjsmålsränta på förfallet belopp från förfalldagen till dess betalning sker med den räntesats som med åtta procentenheter överstiger den gällande räntesatsen för skuld på anslutet konto enligt punkt C.7.

D. Pant

D.1 Bestämmelser om pant finns, förutom i detta avsnitt D, även i depå-/kontoavtalet under punkten Pantsättning samt under punkt C.5 – C.6.

D.2 Avkastning av pant och andra rättigheter som grundas på panten omfattas också av pantsättningen och utgör pant.

D.3 Institutets totala åtagande i egenskap av panthavare avseende pantsatt egendom framgår av depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser.

D.4 Pant ska inte utgöra säkerhet för fordran på kunden som institutet har förvärvat eller kan komma att förvärva från annan än kunden, om nämnda fordran varken har samband med kundens handel med finansiella instrument eller har uppkommit genom belastning av kundens konto.

D.5 Om kunden inte fullgör sina skyldigheter mot institutet enligt depå-/kontoavtalet eller skyldigheter som uppkommit i samband med kundens transaktioner med finansiella instrument får institutet ta panten i anspråk på det sätt institutet finner lämpligt. Institutet ska förfara med omsorg och, i förväg underrätta kunden om ianspråktagandet om det är möjligt och underrättelse enligt institutets bedömning kan ske utan att vara till nackdel för institutet i egenskap av panthavare. Institutet får bestämma i vilken ordning ställda säkerheter (panter, borgensåtaganden m m) ska tas i anspråk.

D.6 Pantsatta värdepapper får säljas utanför den marknadsplats där värdepapperet handlas eller är upptaget till handel.

D.7 Om panten utgörs av tillgodohavande på konto anslutet till depån får institutet, utan att i förväg underrätta kunden, omedelbart ta ut förfallet belopp från kontot.

D.8 Kunden ger institutet bemyndigande att själv eller genom någon som institutet utser, teckna kundens namn, då detta krävs för att genomföra pantrealisation eller för att tillvarata eller utöva institutets rätt med avseende på pantsatt egendom. Därmed får institutet även öppna särskild depå och/eller Vp-konto hos Euroclear Sweden eller konto i annat kontobaserat system. Kunden kan inte återkalla detta bemyndigande så länge panträtten består.

D.9 Om borgen har tecknats för kundens skyldigheter enligt depå-/kontoavtalet gäller följande i fråga om borgensmans rätt till den pantsatta egendomen.

För det fall institutet tagit borgen i anspråk ska panten därefter utgöra säkerhet för borgensmans återkrav (regresskrav) mot kunden endast i den mån detta har angetts i borgensförbindelsen. Sådan rätt är efterställd institutets rätt till pant.

Utgör panten säkerhet för flera borgensmäns återkrav ska de ha rätt till panten i förhållande till var och ens återkrav om de inte kommit överens om annat.

Institutet får så länge institutet inte tagit borgen i anspråk lämna ut pant, som enligt institutets bedömning inte behövs för betalning av förfallet belopp enligt depå-/kontoavtalet, utan att borgensmans ansvar ska minska på grund av detta.

D.10 Kunden får inte utan att samtycke lämnats av institutet till annan pantsätta egendom som är pantsatt enligt depå-/kontoavtalet. Sådan pantsättning till annan ska göras enligt institutets anvisningar. Sker pantsättning i strid mot denna bestämmelse får institutet

såga upp depå-/kontoavtalet till omedelbart upphörande utan iakttagande av i punkt G.8 nedan nämnd uppsägningstid.

D.11 Om kunden till annan pantsatt värdepapper registrerade i depån eller medel på konto anslutet till depån får institutet, även om kunden invänt mot detta, utlämna/ överföra värdepapper respektive överföra medel på till depån anslutet konto till panthavaren eller annan efter instruktioner från panthavaren. Redovisning av sådant utlämnande/ överföring ska sändas till kunden.

D.12 Kunden får inte på annat sätt förfoga över i depå-/kontoavtalet pantsatta värdepapper eller medel utan institutets samtycke i varje särskilt fall.

E. Handel med värdepapper över depån

E.1 På uppdrag av kunden - även innefattande vad kunden och institutet eventuellt har kommit överens om i särskilt avtal om handel via elektroniskt medium - utför institutet köp och försäljning av finansiella instrument samt andra uppdrag avseende handel med finansiella instrument för kundens räkning. Efter fullgörandet och om förutsättningar för detta föreligger redovisar institutet dessa transaktioner i kundens depå och anslutna konton.

E.2 Kunden är medveten om att institutet kan spela in och bevara telefonsamtal och annan elektronisk kommunikation i samband med att kunden lämnar institutet uppdrag om handel eller instruktioner avseende kundens depå och anslutna konton. Samtal kan även komma att spelas in och bevaras vid andra kontakter med kunderna som rör tjänsterna enligt depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser.

E.3 I och med att kunden undertecknar avtalet eller tar institutets tjänster i anspråk vad avser instrumentet är kunden bunden av institutets vid var tid gällande särskilda Riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order och de villkor som vid var tid gäller för handel med visst finansiellt instrument. Med sådana villkor förstås: (i) Allmänna villkor för handel med finansiella instrument, (ii) villkor i orderunderlag och (iii) villkor i av institutet upprättad avräkningsnota. Institutet ska på kunds begäran tillhandahålla kunden gällande riktlinjer och villkor som avses i första stycket.

Vid handel med finansiella instrument kan utöver de riktlinjer och villkor som avses i första stycket tillkomma regler antagna av institutet, svensk eller utländsk emittent, handelsplats, clearingorganisation eller central värdepappersförvarare. Det åligger kunden att hålla sig underrättad om och följa nu nämnda villkor och regler.

E.4 Enligt Allmänna villkor för handel med finansiella instrument har institutet rätt att makulera köp eller försäljning där avslut träffats för kundens räkning i den omfattning som avslut makulerats av aktuell handelsplats. Samma rätt gäller om institutet i annat fall finner makulering av avslut vara nödvändig med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av institutet, marknadsmotpart eller av kunden själv eller, om kunden genom order handlat i strid med gällande lag, annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden. Har avslutet som makulerats redan redovisats i kundens depå kommer institutet att korrigera och redovisa makuleringen för kunden.

E.5 För den händelse någon av parterna skulle försättas i konkurs eller företagsrekonstruktion skulle beslutas för kunden, enligt lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion, ska samtliga utestående förpliktelser med anledning av handel med finansiella instrument mellan parterna avräknas mot varandra genom slutavräkning per den dag sådan händelse inträffar. Vad som efter sådan slutavräkning tillkommer ena parten är omedelbart förfallet till betalning.

F. Skatter m.m.

F.1 Kunden ska svara för skatter och andra avgifter som ska erläggas enligt svensk eller utländsk lag, svensk/utländsk myndighets

föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal eller institutets avtal med svensk/utländsk myndighet med avseende på värdepapper registrerade i depån, t ex preliminärskatt, utländsk källskatt respektive svensk kupongskatt på utdelning.

F.2 Institutet kan, till följd av svensk/utländsk lag, svensk/utländsk myndighets föreskrift eller beslut, mellanstatligt avtal eller institutets avtal med svensk/utländsk myndighet vara skyldigt att för kundens räkning vidta åtgärder beträffande skatt och andra avgifter grundat på utdelning/ränta/avyttring/innehav avseende kundens värdepapper. Det åligger kunden att tillhandahålla den information, inkluderande undertecknande av skriftliga handlingar, som institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet.

F.3 Om institutet till följd av skyldighet enligt punkt F.2 för kundens räkning betalat skatt får institutet belasta anslutet konto med motsvarande belopp på sätt som anges i punkt C.3.

F.4 Institutet ska, på särskilt uppdrag av kunden, om rätt därtill föreligger och om institutet bedömer det som praktiskt möjligt och lämpligt, bl.a. med beaktande av kundens intresse söka medverka till nedsättning eller restitution av skatt samt utbetalning av tillgodohavande hos skattemyndighet. Institutet får i samband med detta teckna kundens namn samt även lämna uppgift om kunden och kundens värdepapper i den omfattning som krävs.

G. Övriga bestämmelser

G.1 Avgifter m.m.

För förvaring samt för övriga tjänster enligt depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser tas ut avgifter enligt vad som framgår i depå-/kontoavtalet eller som institutet senare meddelat kunden på sätt som anges i punkt G.10.

Upplysning om gällande avgifter kan på begäran fås hos institutet.

Avgifter debiteras anslutet konto i svenska kronor om inte institutet meddelar annat.

Kunden ska ersätta institutets kostnader och utlägg som har samband med institutets uppdrag enligt depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser samt kostnader och utlägg för att bevaka och driva in institutets fordran hos kunden.

G.2 Meddelanden m.m.

Meddelande från institutet

Meddelande som skickats av institutet med rekommenderat brev eller vanligt brev ska kunden anses ha fått senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som angivits ovan.

Meddelande genom e-post, telefax, S.W.I.F.T., Internet eller annan elektronisk kommunikation ska kunden anses ha fått vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgett nummer eller elektronisk adress. Om kunden får ett sådant meddelande vid en tidpunkt som inte är institutets normala kontorstid i Sverige ska kunden anses ha fått meddelandet vid början av påföljande bankdag.

Meddelande till institutet

Kunden kan lämna meddelanden till institutet via lösenordsskyddad inloggning på Institutets hemsida, genom att besöka institutet eller genom att skicka brev. Brev till institutet ska ställas till den adress som anges i depå-/kontoavtalet, såvida institutet inte begärt svar till annan adress. Kunden kan endast lämna meddelande till institutet via e-post efter särskild överenskommelse med institutet.

Meddelande från kunden ska institutet anses ha fått den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Även i annat fall ska institutet anses ha fått meddelandet från kunden om kunden kan visa att meddelandet skickats på ett ändamålsenligt sätt. I sådant fall ska institutet anses ha fått meddelandet den bankdag kunden

kan visa att institutet borde fått det.

För meddelande avseende reklamation och hävning med anledning av kommissionsuppdrag som konsument lämnat i egenskap av icke professionell kund enligt institutets kategorisering enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, gäller att meddelande kan göras gällande om kunden kan visa att det skickats på ett ändamålsenligt sätt, även om det försenats, förvanskats eller inte kommit fram. Kunden ska dock, om denne har anledning att anta att institutet inte fått meddelandet eller att det förvanskats, skicka om meddelandet till institutet.

G.3 Redovisning

Redovisning för depån och anslutna konton lämnas - om inte särskilt avtal träffats om annat - minst en gång per år, såvida inte en sådan översikt har tillhandahållits i något annat regelbundet utdrag.

Institutet ansvarar inte för riktigheten av information om värdepapper, som inhämtats av institutet från extern informationslämnare.

G.4 Utlämnande av uppgift till annan, behandling av personuppgifter m.m.

Behandling av personuppgifter sker i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR, EU 2016/679). Förordningen syftar till att skydda den enskildes integritet. Strivo AB, 556759-1721, ("Institutet"), som är personuppgiftsansvarig, är därför skyldig att behandla dina personuppgifter enligt förordningens regler. I huvudsak består Institutets verksamhet av att producera och distribuera finansiella produkter. Det innebär att det är Institutet som fullgör alla tjänster i samband med emission och ingår avtal med och agerar motpart i förhållande till banker och förmedlarbolag. Verksamheten omfattar även att tillhandahålla andra tjänster såsom depåer, ISK-konton, fondhandel etc. De personuppgifter som Institutet behandlar sker därför inom ramen för den administration som sker av strukturerade produkter och andra tjänster samt för att kunna uppfylla gällande lagstiftning exempelvis beträffande lag om värdepappersmarknaden, bokföringslagen och lag om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism, samt för att kunna hantera och bemöta eventuella kundklagomål.

Enligt förordningen har varje registrerad individ rätt att få information om och rättelse av de personuppgifter som registrerats. Sådan begäran framställs skriftligen till: Strivo AB, Att: Strivos dataskyddsombud, Grev Turegatan 14, 114 46 Stockholm alternativt dataskyddsombud@strivo.se

Ytterligare information om personuppgiftshantering finns på Institutets hemsida: www.strivo.se

G.5 Felaktig registrering i depån m.m.

Om institutet av misstag skulle registrera värdepapper i kundens depå eller sätta in medel på till depån anslutet konto, har institutet rätt att snarast möjligt korrigeras registreringen eller insättningen i fråga. Om kunden förfogat över av misstag registrerade värdepapper eller insatta medel, ska kunden snarast möjligt till institutet lämna tillbaka värdepapperen eller betala tillbaka de medel som mottagits vid avyttringen eller insättningen. Om kunden underlåter detta har institutet rätt att köpa in värdepapperen i fråga och belasta kundens konto med beloppet för institutets fordran samt, vid kundens förfogande över medel, belasta kundens konto med beloppet i fråga.

Institutet ska omedelbart underrätta kunden om att korrigering vidtagits enligt ovan. Kunden har inte rätt att ställa några krav gentemot institutet med anledning av sådana misstag.

Vad som angetts i de två föregående styckena gäller även när institutet i andra fall registrerat värdepapper i depån eller satt in medel på anslutet konto, som inte skulle ha tillkommit kunden.

G.6 Begränsning av institutets ansvar

Institutet är inte ansvarigt för skada som beror av svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av institutet, om det varit normalt aktsamt.

Institutet ansvarar inte för skada som orsakats av - svensk eller utländsk - handelsplats, depåförande institut, central värdepappersförvarare, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som institutet med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovan organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Institutet ansvarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot institutet beträffande finansiella instrument.

Institutet ansvarar inte för indirekt skada. Denna begränsning gäller dock inte om den indirekta skadan har orsakats av grov vårdslöshet. Begränsningen gäller inte heller vid uppdrag som lämnats av konsument om den indirekta skadan orsakats av institutets vårdslöshet.

Föreligger hinder för institutet, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra åtgärd enligt dessa bestämmelser eller köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om institutet till följd av sådan omständighet är förhindrad att verkställa eller ta emot betalning/ leverans, ska varken institutet eller kunden vara skyldig att betala ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

G.7 Avstående från uppdrag m.m.

Institutet har rätt att avsäga sig uppdrag enligt depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser avseende svenskt finansiellt instrument registrerat hos central värdepappersförvarare t.ex. Euroclear Sweden inom fem bankdagar, och för övriga svenska värdepapper samt för utländska finansiella instrument inom femton bankdagar efter det att värdepapperen mottagits av institutet. För utlämnande/överföring av värdepapperet i fråga gäller därvid vad som i punkt G.8 anges om utlämnande/överföring vid uppsägning.

G.8 Uppsägning

Institutet kan säga upp depå-/kontoavtalet per brev till upphörande två månader efter det att kunden enligt punkten G.2 ska anses ha fått meddelandet.

Kunden kan säga upp avtalet på de sätt som framgår enligt G.2 (dvs. via lösenordsskyddad inloggning på Institutets hemsida, per brev eller muntligen vid besök på kontor samt via e-post efter särskild överenskommelse) till upphörande en månad efter det institutet enligt samma punkt ska anses ha fått meddelandet.

Vid depå-/kontoavtalets upphörande ska parterna genast reglera samtliga sina skyldigheter enligt dessa bestämmelser. Depå-/kontoavtalet gäller dock i tillämpliga delar till dess att part fullgjort samtliga sina åtaganden gentemot motparten. Vidare får var och en av institutet och kunden säga upp uppdrag enligt dessa bestämmelser avseende visst värdepapper på samma villkor som anges ovan.

Oavsett vad som sagts i föregående stycke får part säga upp depå-/kontoavtalet med omedelbar verkan om motparten väsentligen brutit mot avtalet. I sådant fall ska varje avtalsbrott, där rättelse trots anmaning inte snarast möjligt vidtagits, anses som

ett väsentligt avtalsbrott. Institutet får även säga upp depå-/kontoavtalet med omedelbar verkan vid förändringar av kundens skatterättsliga hemvist som medför att institutet inte längre kan fullgöra sin skyldighet att för kundens räkning vidta åtgärder beträffande skatt enligt vad som anges i avsnitt F eller att fullgörandet av sådan skyldighet avsevärt försvåras.

Vid depå-/kontoavtalets upphörande ska institutet till kunden utlämna/överföra samtliga i depån registrerade värdepapper eller -om uppsägningen avser visst värdepapper - detta värdepapper.

Kunden ska lämna skriftliga anvisningar till institutet om utlämnandet/överföringen av värdepapper och pengar. Om inte sådana anvisningar lämnats inom två månader efter den dag depå-/kontoavtalet enligt uppsägningen upphört eller om utlämnandet/överföringen inte kan ske enligt kundens anvisningar, får institutet:

- beträffande finansiellt instrument som registreras enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument; för kundens räkning öppna Vp-konto eller motsvarande hos central värdepappersförvarare och till sådant konto överföra de finansiella instrumenten,
- beträffande värdepapper i dokumentform; om hinder inte föreligger mot utlämnande på grund av lag eller avtal, på betryggande sätt och på bekostnad av kunden sända värdepapperen till kundens adress som är känd för institutet, samt
- beträffande annat värdepapper än ovan nämnda samt värdepapper i dokumentform om försändelse visat sig vara obeställbar; på det sätt institutet finner lämpligt sälja eller på annat sätt avveckla värdepapperen och, om värdepapperen saknar värde, låta förstöra respektive avregistrera dessa. Institutet får ta betalt för vidtagna åtgärder samt för kostnaderna för avvecklingen genom avdrag från försäljningslikviden. Eventuellt överskott ska utbetalas till kunden medan eventuellt underskott ska omgående ersättas av kunden.
- beträffande pengar på depån och anslutna konton; betala ut till annat konto tillhörande kunden eller för kundens räkning.

G.9 Begränsning av åtaganden och förhållande till andra avtal

Institutet är inte skyldigt att vidta andra åtgärder än vad som anges i depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser om inte särskilt skriftligt avtal träffats om detta. Vad som uttryckligen anges i sådant särskilt avtal ska gälla före depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser.

G.10 Ändring av bestämmelserna och avgifter

För förvar och utförande av tjänster enligt depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser utgår avgifter enligt avtalet samt i enlighet med var tid gällande prislista.

Ändringar av dessa bestämmelser eller institutets avgifter ska ha verkan gentemot kunden två månader efter det att kunden enligt punkt G.2 ska anses ha mottagit meddelandet. Om kunden inte godtar ändringen har kunden rätt att inom nämnda tid säga upp depå-/kontoavtalet till upphörande utan iakttagande av i punkt G.8 angiven uppsägningstid.

G.11 Tillämplig lag

Tolkning och tillämpning av Depå-/kontoavtalet och dessa bestämmelser ska ske enligt svensk rätt.

Inledning

Dessa riktlinjer beskriver de tillvägagångssätt Strivo AB (Bolaget) tillämpar för att utföra och vidarebefordra order i finansiella instrument för kunds räkning. Bolaget vidtar alla rimliga åtgärder i enlighet med Riktlinjerna för att åstadkomma bästa möjliga resultat för dess kunder. Även om tillvägagångssätten, som beskrivs i Riktlinjerna, förväntas åstadkomma bästa möjliga resultat för kunderna, finns det dock ingen garanti att det under alla förhållanden går att åstadkomma detta för varje enskild transaktion. De tillvägagångssätt som beskrivs utgör "Bästa möjliga utförande" enligt Bolagets uppfattning. När en kund ber Bolaget utföra en transaktion samtycker kunden till att transaktionen utförs i enlighet med dessa riktlinjer. En och samma order kan hanteras genom att flera av de metoder som anges i riktlinjerna används.

Specifik instruktion

En kund kan lämna en specifik instruktion till Bolaget för genomförandet av en viss transaktion. En sådan instruktion äger alltid företräde framför dessa riktlinjer. En specifik instruktion från kund kan således innebära att Bolaget avviker från vad som anges i dessa riktlinjer och därmed är det inte säkert att kund får bästa möjliga resultat.

Olika faktorerers relativa vikt vid vidareförmedling/utförande av order

När Bolaget utför eller vidareförmedlar en kundorder tar Bolaget hänsyn till följande faktorer:

- pris och tillhörande kostnad
- snabbhet och sannolikhet av både utförande och avveckling
- orderns storlek och typ samt dess påverkan på marknaden
- kundens kategori
- underliggande instruments priskänslighet
- övriga hänsyn som Bolaget anser är relevanta vid utförande av kundorder

Bolaget beaktar dessa faktorer vid tidpunkten för utförande/vidarebefordran utifrån kundens egenskaper, det finansiella instrumentet ifråga och rådande marknadsförutsättningar samt i tillämpliga delar vid val av handelsplats.

Bolaget kommer normalt vid utförande/vidarebefordran av order att söka åstadkomma det bästa möjliga resultatet i form av det totala belopp som kunden ska betala eller erhålla.

I vissa fall som t.ex. vid stora order med särskilda villkor, kan Bolaget komma att ta större hänsyn till andra faktorer. Bolaget kan komma att göra en annan bedömning om exempelvis ordern på grund av dess storlek och typ, enligt Bolagets bedömning, kan ha en väsentlig prispåverkan eller påverkan på sannolikheten för att den blir utförd.

Bolaget tillmäter normalt priset och transaktionsomkostnader (courtage) störst betydelse.

Orderhanteringsprocessen

Order kan placeras antingen manuellt eller elektroniskt. Elektroniska order är överföringar av kundinstruktioner om att handla genom onlineplattformen.

Manuella order är kundinstruktioner för handel som vanligtvis härrör från orderblankett, telefonsamtal eller andra meddelanden. Elektroniska order skickas omedelbart för utförande om de inte behöver manuell hantering på grund av orderns art eller storlek. Manuella order och order som behöver manuell hantering kommer att hanteras manuellt av Bolagets personal.

Bolaget kommer att utföra kundorder snabbt, effektivt och rättvist. Jämförbara kundorder utförs i den ordning de mottas, förutsatt att detta inte omöjliggörs av orderns art eller rådande marknadsförhållanden eller där annat dikteras av kundens intressen.

Utförande av order i finansiellt instrument som huvudsakligen handlas på en extern handelsplats

Detta avsnitt avser finansiella instrument som handlas med godtagbar likviditet på en handelsplats utanför Bolaget, exempelvis en reglerad marknad eller annan specialiserad marknadsplats. Sådana finansiella instrument inkluderar exempelvis:

- aktier (exempelvis aktier upptagna till handel på Nasdaq OMX)
- obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev; inklusive aktieobligationer
- börshandlade fonder
- andra finansiella instrument som handlas på extern handelsplats

En order kommer normalt sändas för utförande till den handelsplats som Bolaget anser bäst lämpad ur ett kundperspektiv. Det är vanligtvis den handelsplats som över tid har påvisat den bästa likviditeten i det finansiella instrumentet. Mest likvid marknadsplats brukar ge bästa pris och högst sannolikhet för genomförande.

Bolaget har tillgång till ett flertal reglerade marknader och andra marknadsplatser/handelsplattformar (s.k. "Multilateral trading facilities", MTF:er) genom Direct Market Access (DMA) som tillhandahålls av Bolagets samarbetspartners. Aktier, börshandlade fonder (även kallade "Exchange Traded Funds", ETF:er) och övriga börshandlade instrument handlas direkt genom DMA när det är möjligt. De DMA-kopplingarna som Bolaget har använder Smart Order Routing (SOR) vilket innebär att ordern utförs automatiskt på den handelsplatsen där den kan utföras till bästa pris.

När ordern är av sådan storlek att det vid utförandet krävs särskild omsorg för att minimera ogynnsam påverkan av ordern i marknaden, kommer Bolaget att utföra ordern vid sådana tidpunkter och i sådana separata delar i marknaden, som Bolaget bedömer ger kunden bästa möjliga resultat under de aktuella omständigheterna.

Om förhållandena så tillåter och Bolaget bedömer att det är till kundens fördel, kan Bolaget utföra hela eller delar av ordern mot antingen sitt eget lager eller direkt mot en motpart i marknaden eller mot en annan kunds order. Bolaget kommer dock endast att göra detta om det vid tidpunkten för transaktionen verkar troligt att resultatet är minst lika bra som annars hade uppnåtts i marknaden.

När en kund begär att Bolaget skall ge ett pris för en transaktion mot eget lager, kommer Bolaget att vidta rimliga åtgärder för att försäkra sig om att det givna priset i alla avseenden är rättvist.

Utförande av order i finansiella instrument som inte huvudsakligen handlas på en extern handelsplats

Detta avsnitt avser finansiella instrument som inte handlas med godtagbar likviditet på en handelsplats utanför Bolaget. Det kan till exempel vara standardiserade men icke börshandlade instrument eller instrument som Bolaget eller annan intermediär skapat från en eller flera komponenter, för att åstadkomma ett instrument designat för att möta specifika exponeringskrav. Sådana finansiella instrument inkluderar exempelvis:

- obligationer och andra räntebärande eller diskonterade skuldebrev
- onoterade aktier
- instrument där avkastningen är sammankopplad med utvecklingen av ett specifikt index eller referensränta
- OTC-derivat
- fondandelar
- andra finansiella instrument som inte handlas på exempelvis reglerad marknad eller annan specialiserad marknadsplats.

Bolaget kan komma att utföra ordern mot sitt eget lager till ett välgrundat pris. Prissättningen tar hänsyn till rådande marknadspris eller marknadspris tillgängligt för Bolaget, eller nivå på underliggande tillgång, index eller ränta som ingår i instrumentets struktur, eller andra relevanta marknadsfaktorer eller händelser. Prissättningen tar dessutom hänsyn till kostnader i Bolagets affärsmodell för instrumentet i fråga. För att kunna erbjuda order i exempelvis onoterade aktier kan Bolaget komma att utföra ordern mot en motpart i marknaden eller mot en annan kunds order.

Specifikt för fondandelar kommer Bolaget att genomföra order genom att vidarebefordra den, direkt eller genom en motpart, till det fondbolag (eller motsvarande) som ansvarar för administrationen av fonden. Bolaget ska utföra order avseende fondandelar i enlighet med aktuella fondbestämmelser hos respektive fondbolag. För att order ska kunna exekveras till samma dags NAV, ska order vara Bolaget till handa före en viss angiven tidpunkt, vilket vid var tidpunkt skall framgå av Bolagets webbplats, www.strivo.se. I syfte att säkerställa att order är Bolaget till handa före aktuell tidpunkt, kommer Bolaget kräva att order är Bolaget till handa vid en tidigare tidpunkt samma dag än den faktiska bryttiden för den aktuella fonden.

Primärmarknadstransaktioner

Bolaget kommer att utföra transaktioner i finansiella instrument på primärmarknaden genom att samla ihop och vidarebefordra kunders teckningsanmälningar i form av så kallad "buntorder" till emittenten eller emittentens ombud i enlighet med kundens instruktioner och villkoren för den specifika emissionen. Bolaget säkerställer bästa möjliga resultat för kunder genom att jämföra priser på derivat från andra motparter än emittent när aktuell produkt ska upphandlas. I det fall att bättre pris kan erbjudas av annan motpart än emittent, anvisar Bolaget emittent att handla derivat från sådan motpart.

Handelsplatser som Bolaget huvudsakligen använder för utförande av order

Bolaget kan komma att delta i handel på olika reglerade marknader och andra handelsplatser. Bolaget utvärderar i sådant fall dessa handelsplatser, minst en gång per år eller vid större förändringar av dessa handelsplatser. Bolaget använder f n huvudsakligen handelsplatserna Nasdaq OMX och NGM.

För att genomföra transaktioner i instrument som handlas på andra handelsplatser än de som Bolaget deltar i handeln direkt, genomför Bolaget sådana transaktioner genom att vidarebefordra ordern till företag med direkt tillgång till dessa handelsplatser. Valet av sådana samarbetsföretag sker genom en kontinuerlig utvärdering av företagets förmåga att erbjuda bra orderutförande.

Metoder för orderutförande

För att uppnå bästa möjliga resultat, kan samma order utföras i sin helhet eller i delar genom att använda en eller en kombination av följande metoder:

- Direkt på en reglerad marknadsplats eller MTF – Detta kan ske genom att Bolaget utför ordern direkt eller genom en tredje part.
- Utanför en reglerad marknadsplats eller MTF (såvida inte kunden avseende en enskild order meddelat att den aktuella ordern inte får utföras utanför en reglerad marknadsplats) – Detta kan ske genom att:
 - order matchas mot annan kunds order
 - ordern genomförs mot Bolagets eget lager
 - ordern genomförs mot en tredje part.

Sammanläggning och fördelning av order

Bolaget kan lägga samman en kunds order med andra kunders order alternativt lägga samman den med transaktioner för Bolagets egen räkning, om det är osannolikt att sammanläggningen kommer att vara till nackdel för en enskild kund som ingår i sammanläggningen. Även om en sammanläggning i stort inte förväntas vara till en kunds nackdel – utan kanske snarare till kundens fördel – kan det vid vissa tillfällen vara till en kunds nackdel i förhållande till en specifik order.

När Bolaget lägger samman en kunds order med andra order, fördelas affärerna rättvist mellan kunden och de andra parter vars order lagts samman.

En sammanlagd order som utförts i sin helhet fördelas på det genomsnittliga priset. Om en sammanlagd order endast kunnat utföras delvis kommer den del som utförts att fördelas proportionellt på det genomsnittliga priset. Om en order sammanlagts med utförandet av transaktion för Bolagets egen räkning och den endast kunnat utföras delvis kommer kunden vid fördelningen normalt ha företräde framför Bolaget.

Störningar i marknaden eller handelssystem

Vid avbrott i handeln, när en handelsplats makulerar affärer, vid störningar i marknaden, vid bristande tillgänglighet i tekniska system eller av annat liknande skäl, kan det enligt Bolagets bedömning ligga i kundens bästa intresse att en order utförs eller vidarebefordras på något annat sätt än det som normalt används för det finansiella instrumentet ifråga. Bolaget kommer då att vidta alla rimliga åtgärder för att uppnå bästa möjliga resultat för kunden under rådande omständigheter. Om händelserna som beskrivs ovan, resulterar i allvarliga störningar i marknaden, kommer Bolaget att vidta rimliga åtgärder för att kontakta kunder vars order ännu inte utförts för att inhämta ytterligare instruktioner. Om Bolaget därvid inte lyckas få några instruktioner, kommer Bolaget att vidta sådana åtgärder som rimligtvis kan bedömas vara i kundens bästa intresse och kunden kommer att vara bunden till resultatet. När en marknadsplatsoperatör makulerar eller ändrar affärer som utförts på dess marknadsplats, är Bolaget och dess kunder bundna till sådana åtgärder, även om Bolaget under tiden bekräftat till kunden att affären blivit genomförd.

Ändringar och uppdatering av instruktionen

Dessa riktlinjer kan komma att ändras. Handelsplatserna, företagen till vilka order vidarebefordras och förfaranden för utförande av order, liksom resultaten av order utförande ses löpande över (minst årligen) för att säkerställa att de sannolikt kommer att åstadkomma bästa möjliga resultat för Bolagets kunder. När Bolaget uppdaterar sina riktlinjer kommer dessa Ändringar alltid finnas tillgängliga på Bolagets webbplats, www.strivo.se. Ändringar och förändringarna gäller fr.o.m. dagen efter den dag som de publicerats på webbplatsen.

1. Handel med finansiella instrument

Handel med finansiella instrument, dvs bl a aktier i aktiebolag och motsvarande andelsrätter i andra typer av företag, obligationer, depåbevis, fondandelar, penningmarknadsinstrument, finansiella derivatinstrument eller andra sådana värdepapper utom betalningsmedel som kan bli föremål för handel på kapitalmarknaden, sker i huvudsak i organiserad form vid en handelsplats. Handeln sker genom de värdepappersföretag som deltar i handeln vid handelsplatsen. Kunden måste kontakta ett sådant värdepappersinstitut för att köpa eller sälja finansiella instrument.

1.1 Handelsplatser

Med handelsplatser avses reglerad marknad, handelsplattform (Multilateral Trading Facility, MTF) och systematisk internhandlare.

På en reglerad marknad handlas olika typer av finansiella instrument. När det gäller aktier kan endast aktier i publika bolag noteras och handlas på en reglerad marknad och det ställs stora krav på sådana bolag, bl a avseende bolagets storlek, verksamhetshistoria, ägarspridning och offentlig redovisning av bolagets ekonomi och verksamhet.

En handelsplattform (MTF) kan beskrivas som ett handelssystem som organiseras och tillhandahålls av en börs eller ett värdepappersföretag. Det ställs typiskt sett lägre krav, i form av t ex informationsgivning och verksamhetshistoria, på de finansiella instrument som handlas på en handelsplattform jämfört med finansiella instrument som handlas på en reglerad marknad.

En systematisk internhandlare är ett värdepappersföretag som på ett organiserat, frekvent och systematiskt sätt handlar för egen räkning genom att utföra kundorder utanför en reglerad marknad eller en handelsplattform.

En systematisk internhandlare är skyldig att offentliggöra marknadsmässiga bud på köp- och/eller säljpriser för likvida aktier som handlas på en reglerad marknad och för vilka den systematiska internhandlaren bedriver systematisk internhandel.

Handel kan även äga rum genom ett värdepappersinstitut utan att det är fråga om systematisk internhandel, mot institutets egna lager eller mot annan av institutets kunder. (s k OTC-handel),

I Sverige finns f n två reglerade marknader, Nasdaq OMX ("Stockholmsbörsen") och Nordic Growth Market (NGM). Härutöver sker organiserad handel på andra handelsplatser, t ex Spotlight, First North och Nordic MTF (handelsplattformar) samt på värdepappersföretagens egna listor.

Handeln på reglerade marknader och handelsplattformar utgör en andrahandsmarknad för finansiella instrument som ett bolag redan givit ut (emitterat). Om andrahandsmarknaden fungerar väl, dvs det är lätt att hitta köpare och säljare och det fortlöpande noteras anbudskurser från köpare och säljare samt avslutskurser (betalkurser) från gjorda affärsavslut, har även bolagen en fördel genom att det blir lättare att vid behov emittera nya aktier och därigenom få in mer kapital till bolagets verksamhet. Förstahandsmarknaden, eller primärmarknaden, kallas den marknad där handel/teckning av nyemitterade aktier sker.

1.2 Handels-/noteringslistor

När det gäller aktier indelar vanligen Handelsplatser aktierna i olika listor, vilka publiceras t ex på handelsplatsens hemsida, i dagstidningar och andra media. Avgörande för på vilken lista ett bolags aktier handlas kan vara bolagets börsvärde (t ex Stockholmsbörsens Large-, Mid- och Small cap) men även hur bolaget uppfyller olika krav på aktiekapitalets storlek, på spridning av aktierna till många ägare, på verksamhetshistoria och på information om ekonomi och verksamhet. De mest omsatta aktierna kan också finnas på en särskild lista. Vissa värdepappersinstitut publicerar också egna listor över finansiella instrument som handlas via institutet, kurser till vilka instrumenten handlas etc, t ex via institutets

hemsida. Aktier på listor med höga krav och hög omsättning anses normalt kunna innebära en lägre risk än aktier på andra listor.

Information om kurser och värden på andra typer av finansiella instrument, exempelvis fondandelar, optioner och obligationer, publiceras också regelbundet via t ex Internet, i dagstidningar och andra medier.

2. Risker med finansiella instrument och handel med finansiella instrument

2.1 Allmänt om risker

Finansiella instrument kan ge avkastning i form av utdelning (aktier) eller ränta (räntebärande instrument). Härutöver kan priset (kursen) på instrumentet öka eller minska i förhållande till priset när placeringen gjordes. I den fortsatta beskrivningen inräknas i ordet placering även eventuella negativa positioner (negativa innehav) som tagits i instrumentet, jämfört t ex vad som sägs om blankning i avsnitt 7 nedan. Den totala avkastningen är summan av utdelning/ränta och prisförändring på instrumentet.

Vad placeraren eftersträvar är naturligtvis en total avkastning som är positiv, dvs som ger vinst, helst så hög som möjligt. Men det finns också en risk att den totala avkastningen blir negativ, dvs att det blir en förlust på placeringen. Risken för förlust varierar med olika instrument. Vanligen är chansen till vinst på en placering i ett finansiellt instrument kopplad till risken för förlust. Ju längre tiden för innehavet av placeringen är desto större är vinstchansen respektive förlustrisken. I placeringssammanhang används ibland ordet risk som uttryck för såväl förlustrisk som vinstchans. I den fortsatta beskrivningen används dock ordet risk enbart för att beteckna förlustrisk. Det finns olika sätt att placera som minskar risken. Vanligen anses det bättre att inte placera i ett enda eller ett fåtal finansiella instrument utan att i stället placera i flera olika finansiella instrument. Dessa instrument bör då erbjuda en spridning av riskerna och inte samla risker som kan utlösas samtidigt. En spridning av placeringarna till utländska marknader minskar normalt också risken i den totala portföljen, även om det vid handel med utländska finansiella instrument tillkommer en valutarisk.

Placeringar i finansiella instrument är förknippade med ekonomisk risk, vilket närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för risken och måste därför själv hos anlitat värdepappersinstitut - eller genom sitt kapitalförvaltande ombud - skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper och risker förknippade därmed. Kunden måste också fortlöpande bevaka sina placeringar i sådana instrument. Detta gäller även om kunden fått individuell rådgivning vid placeringstillfället. Information för bevakning (kursuppgifter m m) kan fås via t ex handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra media samt från kundens värdepappersinstitut. Kunden bör i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att utveckla placeringar som utvecklas negativt eller att ställa ytterligare säkerhet vid placeringar som finansierats med lån och där säkerhetsvärdet minskat.

Det är också viktigt att beakta den risk det kan innebära att handla med finansiella instrument på en annan handelsplats än en reglerad marknad där kraven som ställs på bolagen som handlas generellt är lägre, på sätt som närmare beskrivits ovan.

2.2. Olika typer av riskbegrepp m m

I samband med den riskbedömning som bör ske i samband med att man gör en placering i finansiella instrument, och även fortlöpande under innehavet, finns en mängd olika riskbegrepp att beakta och väga samman. Nedan följer en kort beskrivning av några av de vanligaste riskbegreppen.

Marknadsrisk	risken att marknaden i sin helhet, eller viss del därav, där man har sin placering, t ex den svenska aktiemarknaden, går ner.
Kreditrisk	risken för bristande betalningsförmåga hos exempelvis en motpart.
Prisvolatilitet	risken för stora svängningar i kursen/priset på ett finansiellt instrument påverkar placeringen negativt.
Kursrisk	risken för stora svängningar i kursen/priset på en produkt.
Skatterisk	risken att skatteregler och/eller skattesatser är oklara eller kan komma att ändras.
Valutarisk	risken att en utländsk valuta till vilkentill vilken man har relaterad (ex vis fondandelar i en fond som placerar i amerikanska värdepapper noterade i USD) förlorar i värde.
Hävstångseffekt	konstruktionen av derivatinstrument som gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får större genomslag i kursen/priset på derivatinstrumentet.
Legal risk	risken att relevanta lagar och regler är oklara eller kan komma att ändras.
Bolagsspecifik risk	risken att ett visst bolag går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som utgivits av bolaget därmed faller i värde.
Branschspecifik risk	risken att en viss bransch går sämre än förväntat eller drabbas av en negativ händelse och de finansiella instrument som utgivits av bolag i branschen därmed faller i värde.
Likviditetsrisk	risken att man inte kan sälja ett finansiellt instrument vid en viss önskad tidpunkt pga att omsättningen och köparintresset i det finansiella instrumentet är låg.
Ränterisk	risken att räntan på den produkt man placerat i minskar i inte motsvarar marknadsräntan.

3. Aktier och aktierelaterade instrument

3.1 Allmänt om aktier

3.1.1 Aktier och aktiebolag

Aktier i ett aktiebolag ger ägaren rätt till en andel av bolagets aktiekapital. Går bolaget med vinst lämnar bolaget vanligen utdelning på aktierna. Aktier ger också rösträtt på bolagsstämman, som är det högsta beslutande organet i bolaget. Ju fler aktier ägaren har desto större andel av kapitalet, utdelningen och rösterna har aktieägaren. Beroende på vilken serie aktierna tillhör kan rösträtten variera. Det finns två slag av bolag, publika och privata. Endast publika bolag får låta aktierna handlas på en handelsplats.

3.1.2 Aktiekursen

Kursen (priset) på en aktie påverkas i första hand av utbudet respektive efterfrågan på den aktuella aktien vilket i sin tur, åtminstone på lång sikt, styrs av bolagets framtidsutsikter. En aktie upp- eller nedvärderas främst grundat på investerarnas analyser och bedömningar av bolagets möjligheter att göra framtida vinster. Den framtida utvecklingen i omvärlden av konjunktur, teknik, lagstiftning, konkurrens osv avgör hur efterfrågan blir på bolagets produkter eller tjänster och är därför av grundläggande betydelse för kursutvecklingen på bolagets aktier.

Det aktuella ränteläget spelar också en stor roll för prissättningen. Stiger marknadsräntorna ger räntebärande finansiella instrument, som samtidigt ges ut (nyemitteras), bättre avkastning. Normalt sjunker då kurserna på aktier som regelbundet handlas liksom på redan utelöpande räntebärande instrument. Skälet är att den ökade avkastningen på nyemitterade räntebärande instrument relativt sett blir bättre än avkastningen på aktier, liksom på utelöpande räntebärande instrument. Dessutom påverkas aktiekurserna negativt av att räntorna på bolagets skulder och ökar när marknadsräntorna går upp, vilket minskar vinstutrymmet i bolaget.

Också andra till bolaget direkt knutna förhållanden, t ex förändringar i bolagets ledning och organisation, produktionsstörningar m m kan starkt påverka bolagets framtida förmåga att skapa vinster såväl på kort som lång sikt. Aktiebolag kan i värsta fall gå så dåligt att de måste försättas i konkurs. Aktiekapitalet dvs aktieägarnas insatta kapital är det kapital som då först används för att betala bolagets skulder. Detta leder oftast till att hela aktiekapitalet går åt vilket betyder att aktierna i bolaget blir värdelösa.

Även kurserna på vissa större utländska reglerade marknader eller andra organiserade marknadsplatser inverkar på kurserna i Sverige, bl a därför att flera svenska aktiebolag är noterade även på utländska marknadsplatser och prisutjämnningar (arbitrage) sker mellan marknadsplatserna. Kursen på aktier i bolag som tillhör samma branschsektor påverkas ofta av förändringar i kursen hos andra bolag inom samma sektor. Denna påverkan kan även gälla för bolag i olika länder.

Aktörerna på marknaden har olika behov av att placera kontanter (likvida medel) eller att få fram likvida medel. Dessutom har de ofta olika uppfattningar om hur kursen borde utvecklas. Dessa förhållanden, som även innefattar hur bolaget värderas, bidrar till att det finns såväl köpare som säljare. Är placeringarna däremot samstämmiga i sina uppfattningar om kursutvecklingen vill de antingen köpa och då uppstår ett köptryck från många köpare, eller också vill de sälja och då uppstår ett säljtryck från många säljare. Vid köptryck stiger kursen och vid säljtryck faller den.

Omsättningen, dvs hur mycket som köps och säljs av en viss aktie, påverkar i sin tur aktiekursen. Vid hög omsättning minskar skillnaden, även kallad spread, mellan den kurs köparna är beredda att betala (köpkursen) och den kurs säljarna begär (säljkursen). En aktie med hög omsättning, där stora belopp kan omsättas utan större inverkan på kursen, har en god likviditet och är därför lätt att köpa respektive att sälja. Bolagen på de reglerade marknadernas listor (t ex Stockholmsbörsens Nordiska listan samt NGMs NGM Equity) har normalt sett hög likviditet. Olika aktier kan under dagen eller under längre perioder uppvisa olika rörlighet i kurserna (volatilitet) dvs upp- och nedgångar samt storlek på kursförändringarna.

De kurser till vilka aktierna har handlats (betalkurser), såsom högst/lägst/senast betald under dagen samt sist noterade köp/säljkurser och vidare uppgift om handlad volym i kronor publiceras bl a i de flesta större dagstidningarna, på text-TV och på olika internetsidor som upprättas av marknadsplatser, värdepappersinstitut och medieföretag. Aktualiteten i dessa kursuppgifter kan variera beroende på sättet de publiceras på.

3.1.3 Olika aktieserier

Aktier finns i olika serier, vanligen A- och B-aktier vilket normalt har med rösträtten att göra. A-aktier ger normalt en röst medan B-aktier ger en begränsad rösträtt, oftast en tiondels röst. Skillnaderna i rösträtt beror bl a på att man vid ägarspridning vill värna om de ursprungliga grundarnas eller ägarnas inflytande över bolaget genom att ge dem en starkare rösträtt. Nya aktier som ges ut får då ett lägre röstvärde än den ursprungliga A-serien och betecknas med B, C eller D.

3.1.4 Kvotvärde, split och sammanläggning av aktier

En akties kvotvärde är det belopp som varje aktie representerar av bolagets aktiekapital. Summan av alla aktier i ett bolag multiplicerat med kvotvärdet på varje aktie utgör bolagets aktiekapital. Ibland vill bolagen ändra kvotvärdet, t ex därför att kursen, dvs marknadspriset på aktien, har stigit kraftigt. Genom att dela upp varje aktie på två eller flera aktier genom en s k split, minskas kvotvärdet och samtidigt sänks kursen på aktierna. Aktieägaren har dock efter en split sitt kapital kvar oförändrat, men detta är fördelat på fler aktier som har ett lägre kvotvärde och en lägre kurs aktie.

Omvänt kan en sammanläggning av aktier (omvänd split) göras om kursen sjunkit kraftigt. Då slås två eller flera aktier samman till en aktie. Aktieägaren har dock efter en sammanläggning av aktier samma kapital kvar, men detta är fördelat på färre aktier som har ett högre kvotvärde och en högre kurs.

3.1.5 Marknadsintroduktion, privatisering och uppköp

Marknadsintroduktion innebär att aktier i ett bolag introduceras på aktiemarknaden, dvs upptas till handel på en reglerad marknad eller en handelsplattform (MTF). Allmänheten erbjuds då att teckna (köpa) aktier i bolaget. Oftast rör det sig om ett befintligt bolag, som inte tidigare handlats på en reglerad marknad eller annan handelsplats, där ägarna beslutat att vidga ägarkretsen och underlätta handeln i bolagets aktier. Om ett statligt ägt bolag introduceras på marknaden kallas detta för privatisering.

Uppköp tillgår i regel så att någon eller några investerare erbjuder aktieägarna i ett bolag att på vissa villkor sälja sina aktier. Om uppköparen får in 90 procent eller mer av antalet aktier i det uppköpta bolaget, kan uppköparen begära tvångsinlösen av kvarstående aktier från de ägare som ej accepterat uppköpserbjudandet. Dessa aktieägare är då tvungna att sälja sina aktier till uppköparen mot en ersättning som fastställs genom ett skiljedomsförfarande.

3.1.6 Emissioner

Om ett aktiebolag vill utvidga sin verksamhet krävs ofta ytterligare aktiekapital. Detta skaffar bolaget genom att ge ut nya aktier genom nyemission. Oftast får de gamla ägarna teckningsrätter som ger företräde att teckna aktier i en nyemission. Antalet aktier som får tecknas sätts normalt i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Tecknaren måste betala ett visst pris (emissionskurs), oftast lägre än marknadskursen, för de nyemitterade aktierna. Direkt efter det att teckningsrätterna - som normalt har ett visst marknadsvärde - avskiljts från aktierna sjunker vanligen kursen på aktierna, samtidigt ökar antalet aktier för de aktieägare som tecknat. De aktieägare som inte tecknar kan, under teckningstiden som oftast pågår några veckor, sälja sina teckningsrätter på den marknadsplats där aktierna handlas. Efter teckningstiden förfaller teckningsrätterna och blir därmed obrukbara och värdelösa.

Om tillgångarna eller de reserverade medlen i ett aktiebolag har ökat mycket i värde, kan bolaget föra över en del av värdet till sitt aktiekapital genom en s k fondemission. Vid fondemission tas det hänsyn till antalet aktier som varje aktieägare redan har. Antalet nya aktier som tillkommer genom fondemissionen sätts i förhållande till hur många aktier ägaren tidigare hade. Genom fondemissionen får aktieägaren fler aktier, men ägarens andel av bolagets ökade aktiekapital förblir oförändrad. Kursen på aktierna sänks vid en fondemission, men genom ökningen av antalet aktier bibehåller aktieägaren ett oförändrat marknadsvärde på sitt placerade kapital. Ett annat sätt att genomföra fondemission är att bolaget skriver upp kvotvärdet på aktierna. Aktieägaren har efter uppskrivning ett oförändrat antal aktier och marknadsvärde på sitt placerade kapital.

Aktiebolag kan även genomföra s k riktad nyemission, vilket genomförs som en nyemission men enbart riktad till en viss krets investerare. Aktiebolag kan även genom s k apportemission ge ut nya aktier för att förvärva andra bolag, affärsrörelser eller tillgång-

ar i annan form än pengar. Såväl vid riktad nyemission som vid apportemission sker s k utspädning av befintliga aktieägares andel av antalet röster och aktiekapital i bolaget, men antalet innehavda aktier och marknadsvärdet på det placerade kapitalet påverkas normalt inte.

3.2 Allmänt om aktierelaterade instrument

Nära knutna till aktier är, aktieindexobligationer, depåbevis, konvertibler, aktie- och aktieindexoptioner, aktie- och aktieindexwarranter samt hävstångscertifikat.

3.2.1 Indexobligationer/Aktieindexobligationer

Indexobligationer/aktieindexobligationer är obligationer där avkastningen istället för ränta är beroende t ex av ett aktieindex. Utvecklas indexet positivt följer avkastningen med. Vid en negativ indexutveckling kan avkastningen utebli. Obligationen återbetalas dock alltid med sitt nominella belopp på inlösendagen och har på så sätt en begränsad förlustrisk jämfört med t ex aktier och fondandelar. Risken med en placering i en aktieindexobligation kan, förutom eventuellt erlagd överkurs, definieras som den alternativa ränteintäkten, dvs den ränta investeraren skulle ha fått på det investerade beloppet med en annan placering. Indexobligationer kan ha olika benämningar som aktieindexobligationer, SPAX, aktieobligationer, kreditkorgsobligationer, räntekorgsobligationer, valutakorgsobligationer osv beroende på vilket underliggande tillgångsslag som bestämmer obligationens avkastning. När man talar om indexobligationer så benämns dessa oftast också som kapitalgaranterade eller kapitalskyddade produkter. Med dessa begrepp avses att beskriva, som ovan nämnts, att oavsett om produkten ger avkastning eller ej så återbetalas det nominella beloppet, dvs vanligtvis detsamma som investeringsbeloppet minskat med eventuellt erlagd överkurs.

3.2.2 Depåbevis

Svenskt Depåbevis är ett bevis om rätt till utländska aktier, som utgivaren av beviset förvarar/ innehar för innehavarens räkning. Depåbevis handlas precis som aktier på en reglerad marknad eller handelsplats och prisutvecklingen följer normalt prisutvecklingen på den utländska marknadsplats där aktien handlas. Utöver de generella risker som finns vid handel med aktier eller andra typer av andelsrätter bör ev valutarisk beaktas.

3.2.3 Konvertibler

Konvertibler (konverteringslån eller konvertibler) är räntebärande värdepapper (lån till utgivaren/emittenten av konvertibeln) som inom en viss tidsperiod kan bytas ut mot aktier. Avkastningen på konvertiblerna, dvs kupongräntan, är vanligen högre än utdelningen på utbytesaktierna. Konvertibelkursen uttrycks i procent av det nominella värdet på konvertibeln.

3.2.4 Omvända konvertibler

Omvända konvertibler är ett mellanting mellan en ränte- och en aktieplacering. Den omvända konvertibeln är knuten till en eller flera underliggande aktier eller index. Denna placering ger en ränta, dvs en fast, garanterad avkastning. Om de underliggande aktierna eller index utvecklas positivt återbetalas det placerade beloppet plus den fasta avkastningen. Om de underliggande aktierna eller index däremot skulle falla, finns det en risk att innehavaren i stället för det placerade beloppet kan få en eller fler aktier som ingår i den omvända konvertibeln eller motsvarande kontantlikvid.

3.2.5 Aktieoptioner och aktieindexoptioner

Aktieoptioner finns av olika slag. Förvärvade köpoptioner (eng call options) ger innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod köpa redan utgivna aktier till ett på förhand bestämt pris. Säljoptioner (eng put options) ger omvänt innehavaren rätt att inom en viss tidsperiod sälja aktier till ett på förhand bestämt pris. Mot varje förvärvad option svarar en utfärdad option. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att den minskar i värde eller förfaller värdelös på slutdagen. I det

senare fallet är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kurssvängningar än dessa.

Den mest omfattande handeln i aktieoptioner sker på de reglerade marknaderna. Där förekommer även handel med aktieindexoptioner. Dessa indexoptioner ger vinst eller förlust direkt i kontanter (kontantavräkning) utifrån utvecklingen av ett underliggande index.

3.2.6 Aktieterminer och aktieindexterminer

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t ex kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom parterna har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

3.2.7 Warranter

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

3.2.8 Hävstångscertifikat

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat, är ofta en kombination av ex vis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t ex företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företaget i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter.

4. Ränterelaterade instrument

Ett räntebärande finansiellt instrument är en fordringsrätt på utgivaren (emittenten) av ett lån. Avkastning lämnas normalt i form av ränta. Det finns olika former av räntebärande instrument beroende på vilken emittent som givit ut instrumentet, den säkerhet som emittenten kan ha ställt för lånet, löptiden fram till återbetalningsdagen och formen för utbetalning av räntan. Räntan (kupongen) betalas vanligen ut årsvis.

En annan form för räntebetalning är att sälja instrumentet med rabatt (diskonteringspapper). Vid försäljningen beräknas priset på instrumentet genom att diskontera lånebeloppet inklusive beräknad ränta till nuvärde. Nuvärdet eller kursen är lägre än det belopp som erhålls vid återbetalningen (nominella beloppet). Bankcertifikat och statsskuldväxlar är exempel på diskonteringspapper, liksom obligationer med sk nollkupongskonstruktion.

Ytterligare en annan form för räntebärande obligationer är statens premieobligationer där låneräntan lottas ut bland innehavarna av premieobligationer. Det förekommer även ränteinstrument och andra sparformer där räntan är skyddad mot inflation och placeringen därför ger en fast real ränta.

Risken i ett räntebärande instrument utgörs dels av den kursförändring (kursrisk) som kan uppkomma under löptiden på grund av att marknadsräntorna förändras, dels att emittenten kanske inte klarar att återbetala lånet (kreditrisk). Lån för vilka fullgod säkerhet för återbetalningen har ställts är därvid typiskt sett mindre riskfyllda än lån utan säkerhet. Rent allmänt kan dock sägas att risken för förlust på räntebärande instrument kan anses som lägre än för aktier. Ett räntebärande instrument utgivet av en emittent med hög kreditvärdighet kan således vara ett bra alternativ för den som vill minimera risken att sparkapitalet minskar i värde och kan vara att föredra vid ett kortsiktigt sparande. Även vid långsiktigt sparande där kapitalet inte skall äventyras, t ex för pensionsåtaganden, är inslag av räntebärande placeringar mycket vanliga. Nackdelen med en räntebärande placering är att den i regel ger en låg värdestegring. Exempel på räntebärande placeringar är sparkonton, privatobligationer och räntefonder. Marknadsräntorna fastställs varje dag såväl på instrument med kort löptid (mindre än ett år) t ex statsskuldväxlar som på instrument med längre löptider t ex obligationer. Detta sker på penning- och obligationsmarknaden.

Marknadsräntorna påverkas av analyser och bedömningar som Riksbanken och andra större institutionella marknadsaktörer gör av hur utvecklingen av ett antal ekonomiska faktorer som inflation, konjunktur, ränteutvecklingen i Sverige och i andra länder osv kommer att utvecklas på kort och lång sikt. Riksbanken vidtar även sk penningpolitiska operationer i syfte att styra utvecklingen av marknadsräntorna så att inte inflationen stiger över ett visst fastställt mål. De finansiella instrument som handlas på penning- och obligationsmarknaden (t ex statsobligationer, statsskuldväxlar och bostadsobligationer) handlas ofta i mycket stora poster (mångmiljonbelopp). Om marknadsräntorna går upp kommer kursen på utelöpande (redan utgivna) räntebärande finansiella instrument att falla om de har fast ränta, eftersom nya lån ges ut med en räntesats som följer aktuell marknadsränta och därmed ger högre ränta än vad utelöpande instrumentet ger. Omvänt stiger kursen på utelöpande instrument när marknadsräntan går ned.

Lån utgivna av stat och kommun anses vara riskfria vad gäller återbetalningen, vilket således gäller för stats och kommunobligationer. Andra emittenter än stat och kommun kan ibland, vid emission av obligationer, ställa säkerhet i form av andra finansiella instrument eller annan egendom (sak- eller realsäkerhet).

Det finns även andra räntebärande instrument som innebär en högre risk än obligationer om emittenten skulle få svårigheter att återbetala lånet, t ex förlagsbevis.

En form av ränterelaterade instrument är säkerställda obligationer. Dessa är förenade med en särskild förmånsrätt enligt speciell lagstiftning. Regelverket kring säkerställda obligationer syftar till att en investerare skall få full betalning enligt avtalad tidplan även om obligationens utgivare skulle gå i konkurs. Det kan emellertid finnas förhållanden som skulle kunna leda till att investeraren ändå inte får fullt betalt, t ex om bristande uppfyllelse av olika krav på matchning mellan olika tillgångar och skulder skulle uppstå.

5. Derivatinstrument

5.1 Allmänt om risker med derivatinstrument

Handel med derivatinstrument är förknippad med särskilda risker, vilka närmare kommer att beskrivas i denna information. Kunden svarar själv för riskerna och måste därför själv hos anlitat värdepappersföretag - eller genom sitt kapitalförvaltande ombud - skaffa sig kännedom om de villkor, i form av allmänna villkor, prospekt eller liknande, som gäller för handel med sådana instrument och om instrumentens egenskaper samt de risker som är förknippade därmed. Information för bevakning (kursuppgifter m m) kan fås t ex via handelsplatsernas hemsidor, i dagstidningar och andra media samt från kundens värdepappersföretag. Kunden bör vidare i eget intresse vara beredd att snabbt vidta åtgärder, om detta skulle visa sig påkallat, exempelvis genom att ställa ytterligare säkerhet

eller att avsluta sina placeringar i derivatkontrakt (kvitta ut eller stänga sina positioner) genom köp eller försäljning av motverkande kontrakt.

5.2 Användningen av derivatinstrument

Derivatinstrument är en form av avtal (kontrakt) där själva avtalet är föremål för handel på kapitalmarknaden. Derivatinstrumentet är knutet till en underliggande egendom eller ett underliggande värde. Denna egendom eller detta värde (i fortsättningen kallat enbart egendom) kan utgöras av ett finansiellt instrument, någon annan tillgång med ekonomiskt värde, t ex valuta eller råvara, eller någon form av värdemätare, t ex ett index. Derivatinstrument kan användas för att skapa ett skydd mot en oönskad prisutveckling på den underliggande egendomen. De kan också användas för att uppnå vinst eller avkastning med en mindre kapitalinsats än vad som krävs för att göra en motsvarande affär direkt i den underliggande egendomen. Derivatinstrument kan också användas för andra syften. Användningen av derivatinstrument bygger på en viss förväntning om hur priset på den underliggande egendomen kommer att utvecklas under en viss tidsperiod. Innan handel påbörjas med derivatinstrument är det således viktigt att kunden för sig själv klargör syftet därmed och vilken prisutveckling på underliggande egendom som kan förväntas samt grundat på detta väljer rätt derivatinstrument eller kombination av sådana instrument.

5.3 Olika slag av derivatinstrument

Huvudtyperna av derivatinstrument är optioner, terminer och swapavtal.

En option är ett avtal som innebär att den ena parten (utfärdaren av ett optionskontrakt) förpliktar sig att köpa eller sälja den underliggande egendomen av eller till den andra parten (innehavaren av kontraktet) till ett på förhand bestämt pris (lösenpriset). Avtalet kan, beroende på slag av option, antingen utnyttjas när som helst under löptiden (amerikansk option) eller endast på slutdagen (europeisk option). Innehavaren betalar en ersättning (premie) till utfärdaren och får en rätt att utnyttja kontraktet men har ingen skyldighet att göra det. Utfärdaren är däremot skyldig att infria kontraktet om innehavaren begär det (löser optionen). Kursen på optioner följer normalt priset på den underliggande egendomen. Risken för den som förvärvar en option är, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, att optionen minskar i värde eller förfaller värdeflös på slutdagen. I det senare fallet är den vid förvärvet betalda premien för optionen helt förbrukad. Utfärdaren av en option löper en risk som i vissa fall, om inte riskbegränsande åtgärder vidtas, kan vara obegränsat stor. Kursen på optioner följer normalt kursen på motsvarande underliggande aktier eller index, men med större kurssvängningar än dessa.

En termin innebär att parterna ingår ett ömsesidigt bindande avtal med varandra om köp respektive försäljning av den underliggande egendomen till ett på förhand avtalat pris och med leverans eller annan verkställighet, t ex kontantavräkning, av avtalet vid en i avtalet angiven tidpunkt (stängningsdagen). Någon premie betalas inte eftersom båda parter har motsvarande skyldigheter enligt avtalet.

Ett swapavtal innebär att parterna överenskommer om att löpande erlägga betalningar till varandra, exempelvis beräknade på fast respektive rörlig ränta (ränteswap), eller att vid en viss tidpunkt utbyta (på engelska: to swap) någon form av egendom med varandra, t ex olika slag av valutor (valutaswap).

Handel förekommer också med vissa köp- och säljoptioner med längre löptider, i Sverige vanligen kallade warranter. Warranter kan utnyttjas för att köpa eller sälja underliggande aktier eller i andra fall ge kontanter om kursen på underliggande aktie utvecklas på rätt sätt i förhållande till warrantens lösenpris. Teckningsoptioner (eng. subscription warrants) avseende aktier kan inom en viss tidsperiod utnyttjas för teckning av motsvarande nyutgivna aktier.

Hävstångscertifikat, som ofta kallas enbart certifikat, är ofta en kombination av ex vis en köp- och en säljoption och är beroende av en underliggande tillgång, exempelvis en aktie, ett index eller en råvara. Ett certifikat har inget nominellt belopp. Hävstångscertifikat skall inte förväxlas med t ex företagscertifikat, vilket är en slags skuldebrev som kan ges ut av företaget i samband med att företaget lånar upp pengar på kapitalmarknaden.

En utmärkande egenskap för hävstångscertifikat är att relativt små kursförändringar i underliggande tillgång kan medföra avsevärda förändringar i värdet på innehavarens placering. Dessa förändringar i värdet kan vara till investerarens fördel, men de kan också vara till investerarens nackdel. Innehavare bör vara särskilt uppmärksamma på att hävstångscertifikat kan falla i värde och även förfalla helt utan värde med följd att hela eller delar av det investerade beloppet kan förloras. Motsvarande resonemang kan i många fall gälla även för optioner och warranter. Den typ av kombinerade produkter som beskrivits ovan, som innehåller två eller flera olika delar, kallas vanligen för strukturerade produkter. De utfärdas ofta av värdepappersinstitut. Strukturerade produkter är således en samlingsbenämning för olika produkter. När man generellt talar om strukturerade produkter menas oftast olika former av indexobligationer, varav den vanligaste formen är aktieindexobligationer. Men även t ex omvända konvertibler och hävstångscertifikat är exempel på strukturerade produkter.

Derivatinstrumenten kan kombineras på visst sätt för att skapa t ex ett visst skydd mot prisförändring på underliggande egendom, eller för att uppnå ett visst ekonomiskt resultat i förhållande till den förväntade prisutvecklingen på underliggande egendom.

Vid handel i kombinerade produkter är det viktigt att sätta sig in i produktens olika beståndsdelar och hur dessa samverkar. I vissa fall kan beståndsdelarnas samverkan innebära en högre risk än varje beståndsdel för sig. En närmare beskrivning av en viss produkts olika beståndsdelar och på vilket sätt dessa samverkar kan fås bl a från utfärdande emittent eller värdepappersföretaget.

5.4 Karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument

Handel med derivatinstrument kan beskrivas som handel med eller förflyttning av risker. Den som exempelvis befarar en kursnedgång på marknaden kan köpa säljoptioner som ökar i värde om marknaden faller. För att minska eller slippa risken för kursnedgång betalar köparen en premie, dvs vad optionen kostar.

Handel med derivat kan i många fall sägas vara mindre lämpligt för nybörjare, eftersom sådan handel kräver särskild sakkunskap. Det är därför viktigt att uppmärksamma följande karaktäristiska egenskaper hos derivatinstrument för den som avser att handla med sådana instrument. Konstruktionen av derivatinstrument gör att prisutvecklingen på den underliggande egendomen får genomslag i kursen eller priset på derivatinstrumentet. Detta prisgenomslag är ofta kraftigare i förhållande till insatsen (erlagd premie) än vad värdeförändringen är på den underliggande egendomen. Prisgenomslaget kallas därför hävstångseffekt och kan leda till större vinst på insatt kapital än om placeringen hade gjorts direkt i den underliggande egendomen. Å andra sidan kan hävstångseffekten lika väl medföra större förlust på derivatinstrumenten jämfört med värdeförändringen på den underliggande egendomen, om prisutvecklingen på den underliggande egendomen blir annorlunda än den förväntade. Hävstångseffekten, dvs möjligheten till vinst respektive risken för förlust, varierar beroende på derivatinstrumentets konstruktion och användningssätt. Stora krav ställs därför på bevakningen av prisutvecklingen på derivatinstrumentet och på den underliggande

egendomen. Investeraren bör i eget intresse vara beredd att agera snabbt, ofta under dagen, om placeringen i derivatinstrument skulle komma att utvecklas i ofördelaktig riktning. Det är också viktigt att i sin riskbedömning beakta att möjligheten att avveckla en position/ett innehav kan försvåras vid en negativ prisutveckling.

Den part som åtar sig en förpliktelse genom att utfärda en standardiserad option eller ingå ett standardiserat terminsavtal är från början tvungen att ställa säkerhet för sitt åtagande. I takt med att priset på den underliggande egendomen med tiden utvecklas uppåt eller nedåt och således värdet på derivatinstrumentet ökar eller minskar, skiftar också kravet på säkerhet. Ytterligare säkerhet i form av en tilläggssäkerhet kan därefter komma att krävas. Hävstångseffekten gör sig således gällande även på säkerhetskravet, som kan förändras snabbt och kraftigt. Om inte kunden ställer tillräcklig säkerhet, har motparten eller värdepappersföretaget i allmänhet förbehållit sig rätten att utan att höra kunden avsluta placeringen (stänga positionen) för att minimera skadan. En kund bör således noga följa prisutvecklingen även med avseende på säkerhetskravet för att undgå en ofrivillig stängning av positionen.

Löptiden för derivatinstrument kan variera från mycket kort tid upp till flera år. Prisförändringarna är ofta störst på instrument med kort löptid. Priset på t ex en innehavd option sjunker i allmänhet allt snabbare mot slutet av löptiden p g a att det s k tidsvärdet avtar. Kunden bör således noga bevaka även löptiden på derivatinstrumenten.

5.5 Standardiserade och icke-standardiserade derivatinstrument

Derivatinstrument handlas i såväl standardiserad som icke standardiserad form.

Handel med standardiserade derivatinstrument sker på reglerade marknader ("derivatbörser") och följer standardiserade avtalsvillkor. På den svenska derivatmarknaden erbjuder t ex Stockholmsbörsen och NGM standardiserad handel och clearing (avveckling av gjorda affärer) i bl a optioner och terminer. Standardiserad clearing av derivatinstrument som handlas på annat sätt än genom derivatbörs förekommer också hos sådana derivatbörser. Handel respektive clearing hos en derivatbörs sker genom ett värdepappersföretaget, som deltar i handeln där.

En del värdepappersinstitut tillhandahåller egna former av derivatinstrument för vilka de vanligen ombesörjer såväl handel som affärsavveckling enligt särskilda avtal och villkor som tillhandahålls av institutet. Det är bl a sådana derivatinstrument som brukar betecknas som icke-standardiserade (OTC-derivat). Den som önskar handla med denna typ av icke-standardiserade derivatinstrument bör särskilt noga sätta sig in i de särskilda avtalsvillkor som tillämpas.

Handel med utländska standardiserade derivatinstrument följer normalt reglerna och villkoren i det land där börshandeln och clearing är organiserad. Det är viktigt att notera att dessa utländska regler och villkor inte behöver sammanfalla med de som gäller för svenska förhållanden.

6. Fonder och fondandelar

En fond är en "portfölj" av olika slags finansiella instrument, t ex aktier och obligationer. Fonden ägs gemensamt av alla som sparar i fonden, andelsägarna, och förvaltas av ett fondbolag. Det finns olika slags fonder med olika placeringsinriktning. Med placeringsinriktning menas vilken typ av finansiella instrument som fonden placerar i.

En aktiefond placerar allt eller huvudsakligen allt kapital som andelsägarna inbetalat i aktier. Det förekommer även blandfonder med både aktier och räntebärande instrument förekommer också, liksom rena räntefonder där kapitalet placeras huvudsakligen i räntebärande instrument. Det finns även till exempel indexfonder som inte förvaltas aktivt av någon förvaltare utan som istället följer ett visst bestämt index.

Andelsägarna får det antal andelar i fonden som motsvarar andelen insatt kapital i förhållande till fondens totala kapital. Andelarna kan köpas och lösas in hos värdepappersinstitut som saluför andelar i fonden. Det är dock viktigt att beakta att de olika fonderna

har förutbestämda tidpunkter då fonden är "öppen" för köp och inlösen, varför det inte alltid är möjligt med regelbunden handel. Andelarnas aktuella värde beräknas dagligen av fondbolaget och baseras på kursutvecklingen av de finansiella instrument som fonden normalt innehåller.

En av idéerna med en aktiefond är att den placerar i flera olika aktier och andra aktierrelaterade finansiella instrument, vilket gör att risken för andelsägaren minskar jämfört med risken för den aktieägare som placerar i endast en eller i ett fåtal aktier. Andelsägaren slipper vidare att välja ut, köpa, sälja och bevaka aktierna och annat förvaltningsarbete runt detta.

Fonder kan också delas in i värdepappersfonder (även kallade UCITS-fonder) och specialfonder. Värdepappersfonder är de fonder som uppfyller det s k UCITS-direktivets krav, främst vad gäller placeringsbestämmelser och riskspridning. Såväl svenska som utländska värdepappersfonder (som fått tillstånd i sitt hemland inom EES), får säljas och marknadsföras fritt i samtliga EES-länder. Specialfonder (exempelvis s k hedgefonder) är fonder som på något sätt avviker från reglerna i UCITS-direktivet, och det är därför särskilt viktigt för en investerare i en specialfond att ta reda på vilka placeringsregler som gäller för fonden. Detta framgår av fondens informationsbroschyr och faktablad. Varje fondbolag är skyldigt att självmant erbjuda potentiella investerare det faktablad som avser fonden. Specialfonder får inte marknadsföras och säljas fritt utanför Sverige. För de fonder som placerar i utländska finansiella instrument tillkommer även en valutarisk (se även avsnitt 2.2 ovan).

7. Blankning

Blankning innebär att den som lånat finansiella instrument, och samtidigt förbundit sig att vid en senare tidpunkt till långgivaren återlämna instrument av samma slag, säljer de lånade instrumenten. Vid försäljningen räknar låntagaren med att vid tidpunkten för återlämnandet kunna anskaffa instrumenten på marknaden till ett lägre pris än det till vilka de lånade instrumenten såldes. Skulle priset i stället ha gått upp, uppstår en förlust, vilken vid en kraftig prishöjning kan bli avsevärd.

Kunden är införstådd med bl a följande:

- att placering eller andra positioner i finansiella instrument sker på kundens egen risk;
- att kunden själv noga måste sätta sig in i institutets allmänna villkor för handel med finansiella instrument och övrig information om aktuellt finansiellt instrument, dess egenskaper och risker;
- att vid handel med finansiella instrument kontrollera avräkningsnota samt omgående reklamera fel;
- att fortlöpande bevaka värdeförändringar på innehav av och positioner i finansiella instrument; samt
- att själv initiera de åtgärder som erfordras för att minska risken för förluster på egna placeringar eller andra positioner.

Information om olika typer av finansiella instrument och handel med finansiella instrument jämte förslag till ytterligare litteratur på området återfinns också t ex på Konsumenternas bank- och finansbyrås hemsida, www.konsumenternas.se, och på SwedSecs hemsida, www.swedsec.se.

Uppdraget m.m.

Begäran ("order") från kunden om utförande av handel ("uppdrag") innebär, såvida inte annat särskilt överenskommits, ett åtagande för Strivo AB ("Instituttet") att för kundens räkning söka träffa avtal avseende handel med finansiella instrument i enlighet med de villkor kunden lämnat. Institutet lämnar inte, såvida inte annat särskilt överenskommits, någon garanti för att ett uppdrag leder till handel. Institutet utför uppdrag i enlighet med tillämpliga marknadsregler och god sed på marknaden. Institutet är inte skyldigt att acceptera uppdrag. Institutet äger rätt att utan angivande av skäl avsäga sig uppdrag om Institutet skulle misstänka att ett utförande av uppdraget skulle stå i strid med gällande lagstiftning t.ex. otillbörlig marknadspåverkan, insiderbrott, eljest skulle stå i strid med tillämpliga marknadsregler, god sed på marknaden eller om Institutet av annan anledning skulle finna att det föreligger särskilda skäl därtill. Kunden är medveten om att Institutet kan spela in och bevara telefonsamtal eller annan elektronisk kommunikation, t.ex. i samband med att kunden lämnar Institutet uppdrag eller betalnings- eller leveransinstruktioner. Kundens order gäller, om inte annat överenskommits, den dag ordern tas emot och längst till dess Institutet den dagen avslutar handeln med det slag av finansiellt instrument ordern avser. Vid aktieorder skall uppdrag vara mottaget samt bekräftat av Institutet två timmar innan handel med det finansiella instrumentet avslutas.

Kommission och självinträde m.m.

Institutet får - om överenskommelse inte träffats om annat - utföra kundens uppdrag antingen genom avtal med annan för kundens räkning men i eget namn, d.v.s. i kommission, eller genom att självt inträda som köpare eller säljare (s.k. självinträde). I det senare fallet gäller vad som stadgas om självinträde i kommissionslagen (2009:865).

Vid självinträde anges det på notan att uppdraget utförts i egen räkning.

Om uppdraget utförts i kommission genom avtal med annan för kundens räkning och en juridisk person i Institutets företagsgrupp eller annan kund till Institutet är köpare eller säljare anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts inbördes i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Utförande av uppdrag på annat sätt

Om kundens uppdrag utförts genom avtal direkt med Institutet i annat fall än som sägs i allmänna villkor anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts i egen räkning i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Om kundens uppdrag utförts genom avtal med annan för kundens räkning och en juridisk person i Institutets företagsgrupp eller annan kund till Institutet är köpare eller säljare anges det på avräkningsnotan att uppdraget utförts inbördes i det fall uppdraget inte utfördes inom ramen för ett handelssystem som underlättar anonym handel.

Om Institutet på särskild begäran av kund upprättat avräkningsnota utan att ha köpt eller sålt de finansiella instrumenten för kundens räkning anges detta förhållande på avräkningsnotan exempelvis genom angivande av att Institutet endast medverkat vid utväxling av likvid och finansiella instrument.

Riktlinjer för utförande av order

Institutet utför uppdraget i enlighet med god sed på marknaden. Vid utförande av order för kunder som av Institutet behandlas som icke-professionella eller professionella kunder gäller Institutets vid var tid gällande särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order.

Utförande av s.k. execution-only tjänster

Vid utförande och/eller vidarebefordran av order på kundens initiativ (s.k. execution-only tjänster) avseende sådana okomplicerade instrument som anges 8 kap. 25 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden kommer Institutet regelmässigt inte att bedöma om den aktuella tjänsten eller det finansiella instrumentet passar kunden.

Köpuppdrag

I det fall kunden ("köparen") lämnat uppdrag om köp av finansiellt instrument gäller följande.

Köparen skall till Institutet, enligt vad som framgår av avräkningsnotan, och om inte annat överenskommits, senast likviddagens morgon kl. 08.00 erlagga angivet totalbelopp i svenska kronor. Har uppdraget utförts i annan valuta än svenska kronor anges valutaslaget i avräkningsnotan.

De finansiella instrument som uppdraget omfattar överförs till köparen, i den mån annat inte föranleds av lag, myndighets föreskrifter, speciella regler för ifrågavarande instrument eller särskild överenskommelse med köparen,

- i fråga om instrument som ska ägarregistreras hos central värdepappersförvarare/motsvarande eller instrument som ska förtecknas i depå hos Institutet, genom att Institutet vidtar de registreringsåtgärder som erfordras,
- i fråga om instrument som ska förtecknas i depå/motsvarande hos annat depåförande institut, genom att köparen instruerar det Institutet om mottagande av de instrument som uppdraget omfattar och
- i fråga om instrument som utfärdats i dokumentform, genom överlämnade till köparen.

Om inte annat följer av särskilda villkor för köpet, har Institutet, för att erhålla betalning för sin fordran, rätt att med det totalbelopp som framgår av avräkningsnotan belasta av köparen anvisat konto som denne har i Institutet. Om konto inte anvisats eller medel saknas på anvisat konto, får annat konto som köparen har i Institutet belastas. Institutet får dessutom från mottagandet av uppdraget reservera medel för detta på konto som köparen har i Institutet. Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, har Institutet rätt till ränta på sin fordran till dess full betalning erlagts. Ränta beräknas från den likviddag som anges i avräkningsnotan eller den senare dag, då instrumenten fanns tillgängliga för köparen, till och med den dag betalning sker. Ränta utgår för varje period om en vecka eller del av vecka, varunder dröjsmålet varar, efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger den STIBOR-ränta (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9§ räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

Institutet har panträtt i de köpta instrumenten till säkerhet för sin fordran på köparen i anledning av uppdraget. Institutet har rätt att vidta erforderliga åtgärder för att erhålla denna panträtt. Fullgör köparen inte sin betalningsskyldighet gentemot Institutet, får Institutet – på det sätt och vid den tidpunkt Institutet finner lämpligt – sälja berörda instrument eller vidta andra dispositioner för att avveckla affären. Institutet får för sådant ändamål teckna köparens namn och vidta de övriga åtgärder som kan erfordras i samband med avvecklingen. Institutet har rätt att ur erhållen likvid tillgodogöra sig vad som erfordras för betalning av Institutets fordran jämte ränta enligt ovan samt ersättning för Institutets arbete och kostnader samt i förekommande fall för valutakursförluster.

Om, vid försäljning eller andra dispositioner enligt vad nyss sagts, likviden inte täcker Institutets hela fordran skall köparen svara för mellanskillnaden jämte ränta enligt ovan. Institutet får också för

detta fall, i den ordning ovan sagts, belasta konto som köparen har i Institutet.

Om Institutet efter det att avslut träffats inte inom skälig tid fullgjort vad på Institutet ankommer för att tillhandahålla köparen instrumenten, har köparen rätt att återkalla uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta. Vad ovan sagts innebär inte någon inskränkning i de rättigheter som kan tillkomma Institutet på grund av lag.

Säljuppdrag

I det fall kunden ("säljaren") lämnat uppdrag om försäljning av finansiellt instrument gäller följande.

Institutet skall med anledning av uppdraget erhålla fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar. Är instrumenten ägarregistrerade hos central värdepappersförvarare/motsvarande eller förtecknade i depå hos Institutet, har Institutet rätt att vidta de registreringsåtgärder som erfordras. I övriga fall skall säljaren, om inte annat överenskommit, samtidigt med att uppdraget lämnas vidta de åtgärder som erfordras för att Institutet skall erhålla fri dispositionsrätt till instrumenten. Därvid gäller,

- i fråga om instrument förtecknade i depå/motsvarande hos annat depåförande institut, att säljaren omgående skall instruera det Institutet om skyndsamt överföring till Institutet av de instrument som uppdraget omfattar och
- i fråga om instrument som utfärdas i dokumentform, att säljaren skall överlämna dessa till Institutet.

Om Institutet inte samtidigt med uppdraget, eller inom annan överenskommen tid, erhållit fri dispositionsrätt till instrumenten, fullgör Institutet, på det sätt Institutet finner lämpligt, avtalet gentemot köparen genom att tillhandahålla denne andra instrument av samma slag. Säljaren skall ersätta Institutet kostnaden härför jämte ränta räknat från den dag kostnaden uppkom till och med den dag betalning sker. Ränta utgår för varje period om en vecka eller del av vecka, varunder beloppet utestår obetalt, efter en årlig räntesats som med åtta procentenheter överstiger den STIBOR-ränta (Stockholm Interbank Offered Rate) för en veckas upplåning, som fastställts två bankdagar före den första dagen i varje sådan period. Ränta utgår dock inte för någon dag efter lägre räntesats än som motsvarar den av Riksbanken fastställda, vid varje tid gällande referensräntan enligt 9§ räntelagen (1975:635) med tillägg av åtta procentenheter.

Institutet får belasta av säljaren anvisat konto i Institutet för att erhålla betalning för sin fordran på säljaren. Om medel saknas på anvisat konto eller om konto inte anvisats, får annat konto som säljaren har i Institutet belastas. Säljaren erhåller från Institutet, enligt av som framgår av avräkningsnotan och om inte annat överenskommit, senast kl. 18.00 på likviddagen angivet nettobelopp. Har säljaren inte, samtidigt med att uppdraget lämnades eller vid annan överenskommen tidpunkt, vidtagit de åtgärder som erfordras för att Institutet skall erhålla fri dispositionsrätt till de instrument som uppdraget omfattar, erhåller säljaren likvid tidigast andra bankdagen efter det att Institutet fick tillgång till instrumenten, dock tidigast på angiven likviddag. Om säljaren vidtagit erforderliga åtgärder senare än kl.12.00 viss bankdag kan detta i vissa fall anses ha skett först påföljande bankdag.

Institutet skall vid dröjsmål från säljarens sida eller om Institutet eljest har skälig anledning därtill äga rätt att avsäga sig uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta.

Om säljaren vidtagit erforderliga åtgärder i samband med uppdraget, men Institutet efter det att avslut träffats inte inom skälig tid erlagt likvid i anledning av uppdraget, har säljaren rätt att återkalla uppdraget och befrias från sina skyldigheter i anledning av detta.

Transaktioner med utländsk anknytning

Avsteg från ovan angivna villkor beträffande köp- respektive säljuppdrag kan förekomma vid transaktioner med utländsk anknytning.

Valutaväxling

Vid en betalningstransaktion, i annan valuta än svenska kronor, från konto, måste kunden genomföra en valutaväxling till den önskade valutan innan betalningstransaktionen genomförs av Strivo. Vid en betalningstransaktion i utländsk valuta till konto, sker valutaväxlingen till svenska kronor innan betalningstransaktionen genomförs av Institutet. Växelkursen som Institutet använder sig av vid valutaväxling utgörs av priset i valutamarknaden vid tidpunkten då Institutet köper in respektive säljer aktuell valuta. På växelkursen gör Institutet ett påslag respektive avdrag utgörande Institutet avgift för valutaväxlingen, vilket framgår av aktuell Prislista. I det fall Institutet istället anlitar tredje part för valutaväxlingen gäller den valutaväxlingsavgift som tas ut av tredje part. Växlingskurs och valuta kommer att redovisas via kundens personliga depåinloggningssida ("Strivo Online") som Kunden når via Institutets webbplats, www.Strivo.se.

Avgifter och skatter m.m.

Kunden ska betala courtage och andra avgifter till följd av uppdraget i enlighet med vad Institutet underrättat kunden om. Kunden svarar dessutom för nödvändiga kostnader, avgifter och utlägg som uppstår i samband med uppdragets utförande samt för skatter som följer av svensk eller utländsk lagstiftning.

Annullering av order och makulering av avslut m.m.

Institutet äger rätt att annullera kundens order eller makulera avslut som träffats för kundens räkning i den omfattning som ordern annullerats eller avslutet makulerats av aktuell handelsplats. Samma rätt gäller om Institutet i annat fall finner annullering av order eller makulering av avslut vara påkallad med hänsyn till att ett uppenbart fel begåtts av Institutet, marknadsmotpart eller av kunden själv eller, om kunden genom order handlat i strid med gällande lag eller annan författning eller om kunden i övrigt brutit mot god sed på värdepappersmarknaden.

Om order annullerats eller avslut makulerats, ska Institutet utan oskäligt dröjsmål informera kunden om detta. Om handelsplatsen, till följd av handelsstopp, tekniskt fel eller liknande, annullerat samtliga order som berörs kommer Institutet normalt inte informera kunden.

Clearing och avveckling av utförda uppdrag

En handelsplats regler för clearing och avveckling av transaktioner som genomförts på handelsplatsen måste följas av Institutet. Sådana regler kan bl.a. innebära krav på användande av en clearingorganisation i form av en central motpart. Mellan kunden och Institutet slutförs utfört uppdrag efter vad som ovan anges beträffande köp- respektive säljuppdrag, i den mån inte annat överenskommit.

Investerarskydd

För finansiella instrument och likvida medel som Institutet tagit emot för kundens räkning enligt dessa Allmänna villkor gäller lagen (1999:158) om investerarskydd i händelse av Institutets konkurs. Skyddet innebär att en kund som inte kan få ut sina finansiella instrument eller likvida medel har rätt till ersättning med sammanlagt högst 250 000 kr. Kunden skall framställa krav om ersättning senast ett år från dagen för konkursbeslutet till Insättningsgarantinämnden, som prövar om rätt till ersättning föreligger.

Behandling av personuppgifter och utelämnande av uppgift till annan

Institutet kan till följd av svensk/utländsklag, svensk/utländsk myndighetsföreskrift eller beslut och/eller Institutets avtal med svensk/utländsk myndighet, handelsregler eller avtal/ villkor för visst

värdepapper, vara skyldigt att till annan lämna uppgift om kundens förhållanden. Det åligger kunden att på begäran av Institutet tillhandahålla den information, inkluderande skriftlig handlingar, som Institutet bedömer vara nödvändig för att fullgöra sådan skyldighet. Institutet kommer att behandla kundens personuppgifter (såväl av kunden själv lämnade uppgifter som sådana uppgifter som kan komma att inhämtas från annat håll) i den utsträckning det krävs för fullgörande av Institutets rättsliga skyldigheter och Institutet får behandla kundens personuppgifter för information till kunden om regel/villkorsändringar, värdepapper, produkter och tjänster m.m. med anknytning till dessa Allmänna villkor. Behandling av kundens personuppgifter kan även komma att ske hos Institutet för ändamål som avser direktmarknadsföring. Kunden har rätt att en gång om året få veta vad som registrerats om Kunden samt att få rättelse gjord av eventuellt felaktig uppgift. Kunden skall i sådana fall vända sig till Institutet.

Reklamation och hävning

Kunden ska bevaka att avräkningsnota eller motsvarande redovisning erhålls samt granska denna.

Kunden ska omgående underrätta Institutet om eventuella fel eller brister som framgår av avräkningsnota, att avräkningsnota eller motsvarande redovisning uteblivit eller eventuella övriga fel eller brister vid uppdragets utförande (reklamation).

Om kunden vill häva ett utfört köp- eller säljuppdrag ska sådan begäran framföras uttryckligen till Institutet i samband med att Institutet underrättas om felet eller bristen. För utfört kommissionsuppdrag lämnat av en konsument i egenskap av icke-professionell kund gäller dock att begäran om hävning får framföras till Institutet utan dröjsmål och att begäran om annat pris får framföras till Institutet inom skäligen tid efter det att kunden insåg eller borde ha insett de omständigheter som legat till grund för aktuell begäran.

Om reklamation, begäran om hävning eller begäran om annat pris inte lämnas inom tid som anges ovan förlorar kunden rätten att begära ersättning, häva utfört uppdrag eller kräva andra åtgärder från Institutets sida.

Begränsning av Institutets ansvar m.m.

Institutet är inte ansvarigt för skada som beror på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Institutet självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ska inte ersättas av Institutet, om det varit normalt aktsamt.

Institutet ansvarar inte för skada som orsakats av svensk eller utländsk handelsplats, depåförande institut, central värdepappersförvarare, clearingorganisation, eller andra som tillhandahåller motsvarande tjänster, och inte heller av uppdragstagare som Institutet med tillbörlig omsorg anlitat eller som anvisats av kunden. Detsamma gäller skada som orsakats av att ovan nämnda organisationer eller uppdragstagare blivit insolventa. Institutet ansvarar inte för skada som uppkommer för kunden eller annan med anledning av förfogandeinskränkning som kan komma att tillämpas mot Institutet beträffande finansiella instrument.

Institutet ansvarar inte för indirekt skada. Denna begränsning gäller dock inte om den indirekta skadan har orsakats av grov vårdslöshet. Begränsningen gäller inte heller vid uppdrag som lämnats av konsument om den indirekta skadan orsakats av Institutets vårdslöshet.

Föreligger hinder för Institutet, på grund av omständighet som anges i första stycket, att helt eller delvis utföra köp- eller säljuppdrag avseende finansiella instrument får åtgärd uppskjutas till dess hindret har upphört. Om Institutet till följd av sådan omstän-

dighet är förhindrat att verkställa eller ta emot betalning/leverans, ska varken Institutet eller kunden vara skyldiga att betala ränta.

Vad ovan sagts gäller i den mån inte annat följer av lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument.

Meddelande

Meddelande från Institutet

Institutet lämnar meddelanden till kunden med rekommenderat brev eller vanligt brev till kundens folkbokföringsadress (eller motsvarande) eller, om detta inte är möjligt, till den adress som anges i Handelsavtalet. Kunden och Institutet kan även komma överens om att meddelanden ska skickas till en annan adress.

Institutet har även rätt att lämna meddelanden till kunden via inloggat läge i onlinetjänst eller via e-post till av kunden i depåöppningshandling angiven e-postadress eller annan e-postadress som kunden meddelat Institutet, när Institutet bedömer att sådan kommunikation är lämplig.

Meddelande som skickats av Institutet med rekommenderat brev eller vanligt brev ska kunden anses ha fått senast femte bankdagen efter avsändandet, om brevet sänts till den adress som angivits ovan.

Meddelande genom e-post, telefax, S.W.I.F.T., Internet eller annan elektronisk kommunikation ska kunden anses ha fått vid avsändandet om det sänts till av kunden uppgivet nummer eller elektronisk adress. Om kunden får ett sådant meddelande vid en tidpunkt som inte är Institutets normala kontorstid i Sverige ska kunden anses ha fått meddelandet vid början av påföljande bankdag.

Meddelande till Institutet

Kunden kan lämna meddelanden till Institutet via inloggat läge i onlinetjänst, genom att besöka Institutet eller genom att skicka brev.

Meddelande från kunden ska Institutet anses ha fått den bankdag meddelandet kommit fram till nämnda adress. Även i annat fall ska Institutet anses ha fått meddelandet från kunden om kunden kan visa att meddelandet skickats på ett ändamålsenligt sätt. I sådant fall ska Institutet anses ha fått meddelandet den bankdag kunden kan visa att Institutet borde fått det.

För meddelande avseende reklamation och hävning med anledning av kommissionsuppdrag som konsument lämnat i egenskap av icke professionell kund enligt Institutets kategorisering enligt lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, gäller att meddelande kan göras gällande om kunden kan visa att det skickats på ett ändamålsenligt sätt, även om det försenats, förvanskats eller inte kommit fram. Kunden ska dock, om denne har anledning att anta att Institutet inte fått meddelandet eller att det förvanskats, skicka om meddelandet till Institutet.

Tillämplig lag

Tolkning och tillämpning av dessa villkor och Institutets särskilda riktlinjer för utförande av order samt sammanläggning och fördelning av order ska ske enligt svensk rätt.

Strivo AB (nedan kallat "Strivo")
Organisationsnummer 556759-1721
Stora Badhusgatan 18-20, 411 21 Göteborg
Telefon: 031-68 82 90
Hemsida: www.strivo.se

Strivo står under tillsyn av Finansinspektionen, Box 7821,
103 97 Stockholm, www.fi.se.

Strivo har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen
(2007:528) om värdepappersmarknaden.

Tillståndet omfattar följande verksamheter, nämligen

- mottagande och vidarebefordran av order avseende finansiella instrument
- utförande av order avseende finansiella instrument på kunders uppdrag
- placering av finansiella instrument utan fast åtagande
- diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument
- förvara finansiella instrument för kunders räkning och ta emot medel med redovisningsskyldighet
- handel med finansiella instrument för egen räkning
- utföra valutatjänster i samband med investeringstjänster

Information om kundkategorisering m m

Enligt lagen om värdepappersmarknaden skall alla kunder som handlar med värdepapper delas in i tre olika kategorier. Syftet med detta är att anpassa kundskyddet efter den enskildes kundens förutsättningar. Privatpersoner och mindre företag betraktas normalt som "icke-professionella". Utöver "icke-professionella" kunder finns det också "professionella" kunder, vilka är större företag, kreditinstitut och andra finansiella institut samt offentliga organ och liknande verksamheter med ett mindre behov av skydd. Den tredje kategorin är s k "jämbördiga motparter", vilka har lägst skydd enligt lagen. Dessa är t ex banker, centralbanker och myndigheter.

Strivo kategoriserar i princip samtliga sina kunder som "icke-professionella", om inte annat avtalats med kunden. Som kund i kategorin "icke-professionell" omfattas kunden av den högsta skyddsnivån enligt lagen. Detta innebär att Strivo bl a kommer att lämna information om finansiella instrument och riskerna med dessa samt kostnader och andra avgifter för handel med dessa.

Om kunden på eget initiativ kontaktar Strivo enbart för att utföra en order i ett s k okomplicerat finansiellt instrument (t ex aktier som tagits upp till handel på en reglerad marknad), tillhandahåller Strivo tjänsten utan att göra en bedömning om tjänsten är passande för kunden.

Kunder har möjlighet att ansöka om att få byta kundkategori. En "icke-professionell" kund kan skriftligen begära att få bli behandlad som "professionell". Strivo måste då göra en bedömning av den enskildes kundens erfarenhet och kunskap i fråga om en viss transaktion eller tjänst och förvissa sig om att kunden kan fatta sina egna investeringsbeslut och förstår de risker som kan vara förknippade med placeringen. Kunden mister då det högre kundskyddet.

Information om intressekonflikter och incitament

Strivo tillhandahåller ett utbud av finansiella tjänster där olika verksamheter ingår. Detta innebär att intressekonflikter kan förekomma. Med intressekonflikter avses intressekonflikter dels mellan Strivo, inklusive ledning, styrelse, personal m fl och kunder, dels intressekonflikter mellan olika kunder. Vidare avses intressekonflikter mellan olika verksamheter inom Strivo. Strivo har identifierat de områden där potentiella och faktiska intressekonflikter kan uppkomma. I Strivos Intressekonfliktspolicy beskrivs intressekonflikter som har identifierats samt hur de ska hanteras och undvikas för att förhindra att kundernas intressen påverkas negativt. Se vidare Strivos hemsida.

Information om behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter sker i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR, EU 2016/679). Förordningen syftar till att skydda den enskildes integritet. Strivo som är personuppgiftsansvarig, är därför skyldig att behandla dina personuppgifter enligt förordningens regler. Personuppgifter som lämnas till Strivo kommer att behandlas av Strivo för att bolaget ska kunna fullgöra ingångna avtal. Behandling av personuppgifter sker även för att Strivo ska kunna fullgöra sina förpliktelser enligt lag eller andra författningar. Uppgifterna inhämtas normalt direkt från den registrerade, men i syfte att upprätthålla en god kund- och registervård kan Strivo även komma att komplettera personuppgifterna genom inhämtande av uppgifter från offentliga och privata register, t.ex. uppdatering av adressuppgifter via Statens person- och adressregister (SPAR).

Personuppgifterna kan dessutom utgöra underlag för marknads- och kundanalyser, affärs- och metodutveckling samt statistik och riskhantering. Personuppgifter kan, med beaktande av gällande regler om sekretess, för angivna ändamål komma att utlämnas till andra bolag som Strivo samarbetar med såväl inom som utom EU- och EES-området. I vissa fall är Strivo också skyldig att lämna uppgifter till myndighet, till exempel till Skatteverket och Finansinspektionen.

Strivo kommer vid behandlingen av personuppgifter att iaktta stor försiktighet för att skydda den enskildes personliga integritet. Uppgifterna kommer endast att göras tillgängliga för personer som behöver ha tillgång till uppgifterna för att kunna utföra sitt arbete för Strivos räkning. Dessa personer kommer endast att få tillgång till uppgifterna i den utsträckning som behövs för att de ska kunna utföra sitt arbete.

Strivo kan komma att spela in eller på annat sätt dokumentera den enskildes kommunikation med bolaget.

Enligt personuppgiftslagen har varje registrerad rätt att få information om och rättelse av de personuppgifter som registrerats. Sådan begäran framställs skriftligen till:

Strivo AB, Att: Personuppgiftsansvarig, Stora Badhusgatan 18-20,
411 21 Göteborg

Information om språk

Det språk som används i dokumentation och i kontakterna mellan Strivo och kunden är svenska.

Information om reklamationer och klagomål

Om en kund är missnöjd med någon av Strivos tjänster, är det viktigt att kunden kontaktar Strivo för att framföra sina synpunkter. Kunden bör först kontakta den person eller enhet inom Strivo som tillhandahållit tjänsten. Om kunden inte skulle vara nöjd med det svar som erhålls, kan kunden kontakta klagomålsansvarig person hos Strivo. Vill kunden diskutera ärendet med oberoende part kan Konsumenternas Bank- och Finansbyrå kontaktas, se www.konsumenternas.se.

Om kunden anser att ett klagomål inte resulterar i en tillfredsställande rättelse från Strivos sida och det belopp som tvisten handlar om överstiger ett visst minimibelopp, kan kunden – om kunden är en konsument – vända sig till Allmänna reklamationsnämnden (ARN). Anmälan till ARN skall göras inom sex månader från det att Strivo första gången helt eller delvis avvisat kundens anspråk. ARN lämnar rekommendationer om hur tvisten mellan kunden och Strivo bör lösas. För mer information, anmälningsblankett m m, se www.arn.se.

Ett ärende kan dessutom alltid hänskjutas till rättslig prövning vid allmän domstol, www.domstol.se.

Information om investerarskydd

Strivo är anslutet till investerarskyddet. Skyddet är ett konsumentskydd för värdepapper och pengar som banker och värdepappersbolag hanterar för kunders räkning. Det innebär att du som kund kan få ersättning av staten om ett institut som går i konkurs inte kan lämna ut dina tillgångar. Investerarskyddet gäller för alla kunder, såväl privatpersoner (inklusive omyndiga) som företag och andra juridiska personer (till exempel dödsbon). Investerarskyddet omfattar alla typer av värdepapper (finansiella instrument) som de definieras i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, bl.a. aktier, obligationer, konvertibla skuldebrev, optioner, terminer och sammansatta produkter som aktieindexobligationer. Skyddet omfattar de värdepapper och pengar som ett institut hanterar när det utför en så kallad investeringstjänst åt en kund. Med investeringstjänst menas bland annat köp, försäljning eller förvaring (depå) av värdepapper. Staten ersätter upp till 250 000 kronor per kund och institut. Om flera personer har en gemensam depå får varje person maximalt 250 000 kronor i ersättning.

Information om inspelning av telefonsamtal

Strivo har rätt att, som ett led i att dokumentera kundens uppdrag, spela in telefonsamtal med kunden. Sådana inspelade telefonsamtal sparas i fem år – eller den längre tid som Finansinspektionen föreskriver, dock längst sju år – och lämnas ut till kunder på begäran.